De Discussie over de Legitimiteit van de Irak Oorlog in Amerikaanse Dagbladen

Een inhoudsanalyse van The New York Times en The Washington Post van eind 2002 tot medio 2004

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

Faculteit der Maatschappij- en Gedragswetenschappen

Opleiding Communicatiewetenschap

Master Scriptie

Auteur	Bas van Helden
Studentnummer	0303372
Scriptiebegeleider	Dr. R. Vliegenthart
Mastertrack	Media, Journalistiek & Publieke Opinie (MJPO)
Datum	10/08/2008

Inhoudsopgave p.

1 Introductie – *Media, informatie en oorlog* 4
1.1 Onderzoek – *De oorlog in Irak en de legitimiteit in Amerikaanse dagbladen* 5
1.2 Onderzoeksvragen 8

2 Theorie – *De complexiteit en het belang van oorlogsverslaggeving* 10
2.1 Berichtgeving over Irak – *Patriottisme en de media* 10
2.2 'Framing' de vijand – *Het construeren van de 'Axis of Evil'* 12
2.3 De Objectieve Benadering – *Professionalism and the Echoing Press* 13
2.4 Media-effecten – *Of: het belang van inhoudsanalyses* 15
2.5 *Internationalism* vs. *Realism – The state of war vs. the state of peace* 17
2.6 De legitimiteitvraag in de berichtgeving – *Een strijd om soft power* 19
2.7 Legitimiteit – *Jus ad Bellum* 20
2.8 Theorie over zwaarte – *Event-driven news* 22
2.9 Dagbladen - *Liberal versus Conservative?* 23
2.10 Hypothesen 24

3 Methode 26
3.1 Variabelen 26
3.2 Betrouwbaarheid 28
3.3 Beschrijving van de data 29
3.4 Analysemethoden per onderzoeksvraag 29

4 Resultaten 32
4.1 RQ1: De ontwikkeling van het legitimiteitvraagstuk 32
4.2 RQ2: *Internationalism vs. Realism* 38
4.3 RQ3: Bronnen 45
4.4 RQ4: Zwaarte van de oorlog 49
4.5 RQ5: Verschillen tussen *The New York Times* en *The Washington Post* 52
4.6 Belangrijkste bevindingen 58

5 Conclusie en Discussie 62
5.1 Verwachte resultaten 62
5.2 Nieuwe bevindingen 65
5.3 Beperkingen 66
5.4 Implicaties 66

Literatuurlijst 68

Bijlage A **Codeboek** 76

Bijlage B **Codeervoorschrift** 82

Bijlage C **Resultaten** 87

Bijlage D ***Timeline*** 91

1 Introductie – *Media, informatie en oorlog*

Een voorwaarde voor democratie is een goed geïnformeerde samenleving. Al in de 19e eeuw beschreef De Tocqueville (1839) dat het aan banden leggen van de persvrijheid in een democratie waar de burgers de soevereiniteit bezitten, absurd is. Wanneer burgers immers het recht krijgen te regeren, dan moeten zij ook de mogelijkheid hebben om verschillende standpunten te overwegen (De Tocqueville, 1839, p. 178). Ook Steinberg (1946) stelde in dat opzicht dat alleen een vrije pers een functionerende democratie teweeg kan brengen. Burgers moeten op de hoogte zijn van problemen en uitdagingen die een land te wachten staan, alleen zo kunnen zij de regering op een goede manier controleren. Bij het informeren van de samenleving spelen media de voornaamste rol van betekenis. Daarom is het hun democratische taak om onafhankelijk en nauwkeurig te berichten. Daarbij moeten journalistieke waarden prevaleren boven commerciële waarden, en behoren verschillende perspectieven de ruimte te krijgen in de berichtgeving.

Van al het nieuws waarover media berichten is oorlog waarschijnlijk de gebeurtenis waarbij de journalistiek het meest op de proef wordt gesteld (Galtung, 1986; Galtung & Vincent, 1992). Uiteraard in de eerste plaats omdat er bij oorlog zoveel op het spel staat, en het daarom van het grootste belang is dat het publiek goed is geïnformeerd. Daarnaast is het in oorlogstijd wellicht ook het moeilijkst voor media om vast te houden aan journalistieke waarden. Het vergt immers een grote mate van professionaliteit om kritiek te leveren op een oorlog waarbij landgenoten zijn betrokken. Het moreel moet immers hoog worden gehouden en patriottistische sentimenten, die mogelijk ook aanwezig zijn bij journalisten, kunnen het zicht doen vertroebelen.

Een van de meest cruciale fasen in het proces om het publiek te informeren is de aanloopfase. In deze fase wordt gedebatteerd over de rechtvaardigheid van een oorlog, de gevolgen, de strategie en het uiteindelijke doel. De media behoren hierbij de regering kritisch te volgen en alle informatie te toetsen op waarheid (Lule, 2004, p. 103; Roach, 1993). In deze aanloopfase strijden zowel voorstanders van de oorlog als tegenstanders om de steun van de publieke opinie. De media vertolken daarbij een cruciale rol in de

strijd om legitimiteit (Barnett, 2003; Galtung & Vincent, 1992). Media vertegenwoordigen immers een publieke sfeer, waarin actuele vraagstukken worden besproken, en op basis waarvan het publiek meningen en gedachten kan vormgeven (Barnett, 2003).

1.1 Onderzoek – *De oorlog in Irak en de legitimiteit in Amerikaanse dagbladen*

Dit onderzoek richt zich op de manier waarop media berichten over een oorlog waarbij de eigen natie is betrokken. Media zijn '*culture bound*', en culturele waarden zorgen veelal voor een etnocentrisch filter, waar ook de productie van media *content* zich niet aan kan onttrekken (Domke, 2004; Lehmann, 2005). In dit onderzoek wordt daarom gekeken naar de berichtgeving over de oorlog in Irak in Amerikaanse dagbladen. Deze oorlog was, en is, één van de meest prominente oorlogen van de afgelopen decennia. Maar de belangrijkste reden voor de keuze voor de Irak oorlog, is de sterke aanwezigheid van het emotionele aspect in deze *case*. De tragedie die 9/11 met zich meebracht heeft geleid tot heftige en emotionele reacties in de Verenigde Staten. De aanval was volgens velen een aanval op de waarden van Amerika. Een aanval op waarden als democratie, vrijheid en veiligheid, uitgevoerd door een vijand die slechts uit was op dominantie en onderdrukking. Het verdedigen van deze waarden leidde uiteindelijk tot de oorlogen in Afghanistan en Irak. Domke (2004, p. 91) beschrijft deze nationaal gekoesterde waarden als de '*Social Myth'*. Centraal staat daarbij de positieve evaluatie van de cultuur en de centrale waarden van een land. Daardoor onderscheidt het land zich van anderen, kan het zijn bestaan rechtvaardigen, en draagt de *Social Myth* bij aan cohesie in de samenleving. Het belang en de aanwezigheid van deze *Social Myth* in aanloop naar de Irak oorlog, is zeer belangrijk voor dit onderzoek. Juist onder deze omstandigheden zouden journalistieke waarden onder druk kunnen komen te staan, en kan de ratio het verliezen van de emotie. Dit spanningsveld is de kern van dit onderzoek en daarom is de *case* van de Irak oorlog daarvoor uitermate geschikt.

De Irak oorlog is ook zeer geschikt voor onderzoek naar de berichtgeving over legitimiteit. De vraag om deze oorlog wel of niet te rechtvaardigen leidde immers tot

grote verdeeldheid in de Internationale gemeenschap. Daarnaast werd het vertrouwen in Internationale instituties als de EU en de VN geschonden, en heeft de controverse over de militaire informatie op basis waarvan de UK en de VS de oorlog verklaarden aan Irak, veel aandacht gekregen (Beinart, 2003)**.** Het onderzoek kent een vijftal focuspunten.

De eerste doelstelling is een antwoord te krijgen op de vraag hoe het legitimiteitvraagstuk betreffende de Irak oorlog zich heeft ontwikkeld in aanloop naar- en gedurende de oorlog. Belangrijk daarbij is het omslagpunt van de aanloop, naar het moment dat de oorlog daadwerkelijk begint. Tot welk moment in het proces is de legitimiteitvraag nog interessant, en is er ook tijdens de oorlog nog ruimte voor de discussie over de legitimiteit in de berichtgeving? De tweede doelstelling is wellicht de belangrijkste en vormt het hart van dit onderzoek. Er zal worden gekeken naar de mate waarin 'rationele/juridische' argumenten en 'emotionele' argumenten om de legitimiteit van de oorlog te beoordelen, voorkomen in de berichtgeving. Daarbij is vooral de ontwikkeling van deze argumentatie gedurende de onderzoeksperiode een focuspunt. Bij de categorisatie van deze zogenaamde 'rationele' en 'emotionele' argumenten, zal gebruik worden gemaakt van een *internationalism/realism* dichotomie (Boaz, 2005; Doyle, 1997). Deze dichotomie beschrijft twee verschillende benaderingen van internationale politiek. Het *internationalism* beschouwt de wereld als een gemeenschap en legt daarbij een sterke nadruk op internationale regels en afspraken. Het *realism* daarentegen, beschrijft de internationale politiek als een machtsstrijd waarin het ieder voor zich is (Boaz, 2005; Doyle, 1997). Deze begrippen en de manier waarop ze worden gebruikt in het onderzoek worden behandeld in de theorie en de methode.

De legitimiteit of rechtvaardiging van de oorlog tegen Irak wordt hierbij gedefinieerd aan de hand van breed geaccepteerde inzichten omtrent *jus ad bellum,* oftewel het recht om over te gaan tot oorlog (Ratner, 2002; Nollkaemper, 2005). Deze standpunten zijn afkomstig uit *just war theory,* en hebben hun weg gevonden in de Internationale rechtsorde. Dit betekent dat het voeren van oorlog alleen legitiem is uit zelfverdediging, in reactie op een 'gewapende aanval'. Slechts bij hoge uitzondering kan men overgaan tot een preventieve oorlog. Daarbij moet worden voldaan aan de eisen omtrent

noodzakelijkheid en proportionaliteit. Daarnaast behoeven vragen over de wettelijkheid van het humanitaire argument, en de verantwoordelijkheid van staten voor terroristen die zich op hun grondgebied bevinden, bijzondere aandacht. In het theoretisch kader op pagina 21 wordt dit nauwkeurig beschreven, en wordt nader ingegaan op de implicaties die dit heeft voor de methode.

Ten derde focust het onderzoek zich bij de behandeling van de legitimiteitvraag, op de mate waarin argumenten van de regering worden gepresenteerd in de media. Oorlogen worden niet gevochten zonder steun van de regering, kortom de belangrijkste autoriteit in een land behoort in de aanloopfase tot het 'voor' kamp. Daarom wordt ook onderzocht hoe vaak media argumenten van regeringswoordvoerders presenteren in verhouding tot argumenten van de oppositie of andere groepen. Theorieën over de *professionalization of journalism* en *echoing press* betogen immers dat regeringsfunctionarissen vaak te veel ruimte krijgen in de media om de agenda en het discours te bepalen (McChesney, 2003; Domke, 2004). Daarbij wordt ook gekeken naar het soort argumenten dat de verschillende bronnen geven.

Ten vierde zal vanaf het begin van de oorlog een *timeline* worden bijgehouden die de zwaarte van de oorlog weergeeft. Door deze naast de ontwikkeling van het legitimiteitvraagstuk in de media te houden, kan er worden gekeken of de zwaarte van de oorlog een verband heeft met de mate waarin, en de manier waarop de legitimiteitvraag in de media wordt behandeld. Gedurende de oorlog zal de variabele zwaarte bestaan uit hoeveel Amerikaanse militairen de dood vinden in Irak. Uiteindelijk staat daarbij de vraag centraal of er naar mate de oorlog meer slachtoffers eist, ook meer discussie komt over de rechtvaardiging van de oorlog? Daarbij zal worden gekeken of dit leidt tot meer argumenten tegen de legitimiteit, of juist voor de legitimiteit. En meer specifiek: of deze argumenten vervolgens afkomstig zijn uit de categorie *internationalism* of *realism.*

Tenslotte zal ook de berichtgeving van de verschillende dagbladen onderling worden vergeleken. In dit onderzoek gaat het daarbij om *The New York Times* en *The Washington*

Post. In de theorie wordt stil gestaan bij de keuze voor deze dagbladen, en waarom beide geschikt zijn om te vergelijken met elkaar.

Deze doelstellingen hebben geleid tot de volgende onderzoeksvragen.

1.2 Onderzoeksvragen

RQ 1) Hoe ontwikkelde het legitimiteitvraagstuk van de Irak oorlog zich in Amerikaanse dagbladen gedurende de aanloop en tijdens de oorlog?

RQ 2) Wordt de discussie over de legitimiteit van de oorlog gevoerd op basis van *internationalism* (objectief en rationeel) argumenten, of meer aan de hand van *realism* (subjectief en emotioneel) argumenten?

RQ 3) Welke bronnen/actoren verschijnen in de dagbladen in het debat over het legitimiteitvraagstuk? Zijn er verschillen in de hoeveelheid en soort argumenten tussen Republikeinen en leden van de Democratische partij in de dagbladen?

RQ 4) Heeft de zwaarte van de oorlog invloed op de mate en de manier waarop het legitimiteitvraagstuk wordt behandeld in de media?

RQ 5) Zijn er verschillen te ontdekken in de manier waarop *The Washington Post* het legitimiteitvraagstuk behandeld, en de manier waarop *The New York Times* dat doet?

Het volgende hoofdstuk behandelt de relevante literatuur behorende bij deze onderzoeksvragen. Allereerst wordt daarbij een algemeen beeld geschetst van de berichtgeving over Irak. Daarbij is bijzondere aandacht voor het klimaat (van het maatschappelijke debat) in de Verenigde Staten na 9/11, en de invloed van de samenleving en de politiek op de media. Vervolgens worden enkele ontwikkelingen besproken in de journalistiek die betrekking hebben op onderzoeksvraag drie. Om

uiteindelijk af te sluiten met de literatuur die betrekking heeft op legitimiteit en daarmee onderzoeksvraag één en vier van een theoretisch kader voorziet.

2 Theorie – *De complexiteit en het belang van oorlogsverslaggeving*

Bij het vormen van meningen en het duiden van de dingen om ons heen wordt de invloed van eigen ervaringen steeds kleiner. Mensen zijn steeds afhankelijker geworden van *intermediars* om de wereld te interpreteren. Daarmee is de informatieverstrekking ook verworden tot strijdtoneel. Vooral bij conflicten proberen regeringen deze kanalen te gebruiken om de publieke opinie te beïnvloeden (Slouka, 1995, pp.1-2). Daarom wordt ook wel gesteld: *'Truth is always the first casualty of war'*. De ironie van de *information age* is wat dat betreft dat het moeilijker is geworden om *reality* en *unreality* uit elkaar te kunnen houden. Meer informatie leidt dan ook niet noodzakelijkerwijs tot een beter geïnformeerd publiek (Kamalipour, 2004, p. 92; Van Dijk, 1996).

Gezien het belang en de complexiteit van oorlogsverslaggeving in de media is het dan ook niet verwonderlijk dat er al veel onderzoek is gedaan naar de berichtgeving over de Irak oorlog. Nu volgt een samenvatting van de meest relevante bevindingen.

2.1 Berichtgeving over Irak – *Patriottisme en de media*

Verschillende auteurs hebben de verslaggeving van Amerikaanse media in aanloop naar, en tijdens de Irak oorlog bekritiseert (Kumar, 2006; Grossman, 2003; Boyd-Barrett, 2004, Riegert, 2005; Domke, 2004). De beweegredenen om ten strijde te trekken zijn onvoldoende onderzocht en veel media moesten zwichten onder de druk om vaderlandslievend te berichten. Patriottisme vertroebelde een objectieve blik, en kritiek op de president en zijn buitenlandbeleid was taboe (Hart & Ackerman, 2001; Domke, 2004). Zo concludeert Lehmann (2005) dat media niet kritisch genoeg berichtten over de wapeninspecties in Irak, en te vaak het overheidsstandpunt verdedigden. Een aantal mediaondernemingen hebben dit recent ook toegegeven. Zo stelde CNN's oorlogscorrespondent, Christiane Amanpour, in september 2003 dat CNN in haar verslaggeving over Irak geïntimideerd was door de regering Bush en Fox News. Daardoor faalde CNN *'de vragen te stellen die gesteld hadden moeten worden'*. Daarnaast instrueerde CNN haar correspondenten in Afghanistan in 2001 om verhalen over dood en

vernieling door Amerikaanse bombardementen wat af te zwakken. Uit angst om de populariteit van het leger aan te tasten (Johnson, 2003; Boyd-Barrett, 2004, p. 438). Ook *The New York Times* bewees later over zelfreflectie te beschikken. Op 15 mei 2004 stelde de krant dat hun verslaggeving van de oorlog *'niet zo rigoureus was als het had moeten zijn'* (Kumar, 2006, p. 49).

De openlijke zelfreflectie van vooraanstaande journalistieke organisaties als CNN en *The New York Times* geven een indicatie van de druk die er destijds werd uitgeoefend op de journalistiek om de Bush regering te steunen in haar *War Against Terror.* Er zijn dan ook verschillende voorbeelden bekend waarbij media onder druk werden gezet om *pro-oorlog* te berichten. Zo werd een progressieve en kritische radioshow in California uit de lucht gehaald. De reden daarvoor was dat gezien het feit dat Amerika in oorlog verkeerde, men zich *'de luxe van politieke verdeeldheid niet kon veroorloven'* (Hart & Ackerman, 2001). Een vergelijkbaar voorbeeld komt van MSNBC dat een talkshow, die bekend stond om zijn kritiek op de regering Bush, van de tv afhaalde. Volgens MSNBC omdat de show *'een lastig publiek gezicht zou zijn voor NBC in tijden van oorlog'*. Ook verschillende redacteuren en presentatoren van nieuwsorganisaties verklaarden openlijk de oorlog volledig te steunen (Hart & Ackerman, 2001; Aday, Livingston & Hebert, 2005). Daarnaast wijzen verschillende onderzoeken op het feit dat veel nieuwsmedia berichtten alsof oorlog onafwendbaar was en er geen diplomatieke oplossingen meer mogelijk waren (Lule, 2004; Boyd-Barrett, 2004). Greider (2003) en Kamiya (2003) geven vooral de belangrijkste Amerikaanse dagbladen ervan langs, waaronder *The New York Times* en *The Washington Post.* Deze dagbladen worden beschuldigd van een sterke *pro-oorlog* stemming en '*too little, too late reservations'* tegen de oorlog. Domke (2004, p. 118) beschrijft dan ook hoezeer de regering Bush druk uitoefende op eenheid, en de daarmee gepaard gaande intolerante voor dissidenten. In een breder perspectief beschrijft Nagata (2001, p. 494) dan ook dat Bush behoort tot de 'religieuze fundamentalisten', wiens uiteindelijke doel is: '*to close off the ideological marketplace'*.

Er zijn echter ook onderzoeken die juist wel wijzen op een gebalanceerde verslaggeving van de oorlog (Aday, Livingston & Hebert, 2005). Echter, wordt de berichtgeving hier

wel gekenmerkt door een '*sanitized version of combat'*. Er was nauwelijks bloed in beeld, en weinig aandacht voor de verschrikkingen van de oorlog (Boyd-Barrett, 2004, p. 438; Kumar, 2006).

Het feit dat Amerikaanse media voor- en tijdens de Irak oorlog wellicht te zeer *pro-oorlog* hebben bericht, is geen nieuwe conclusie. Volgens Aday, Livingston en Hebert (2005) hebben de Amerikanen een reputatie van *pro-oorlog* verslaggeving. Zo was de berichtgeving over de Vietnam oorlog heel lang positief, en wijzen verschillende onderzoeken naar een sterke *pro-oorlog* houding in de berichtgeving over de Golfoorlog. Zowel Domke (2004) als Lehmann (2005) concluderen dan ook dat media veelal '*culture bound*' zijn en het daarom in tijden van crisis minder waarschijnlijk is dat ze '*opposing views'* presenteren.

2.2 'Framing' de vijand – *Het construeren van de 'Axis of Evil'*

Het was tijdens de State of the Union in 2002 dat president Bush voor het eerst de metafoor 'As van het Kwaad' gebruikte. Hij doelde hiermee op de drie zogenaamde 'schurkenstaten'; Iran, Irak en Noord-Korea (Choi, 2004). Deze metafoor van *Good versus Evil,* en *'you're either with us or against us'* werd veelvuldig overgenomen door de nieuwsmedia (Ryan, 2006; Domke, 2004). Daarmee nestelde de '*evil* metafoor' zich stevig in de Amerikaanse samenleving. Daarnaast weerspiegelden de media ook sterk het door Bush gevoede beeld dat wanneer het om Irak en Afghanistan ging, er maar twee opties waren; '*do nothing or use military force'* (Ryan, 2006; Domke, 2004). In de jaren '80 beschreef Tulis (1987) dit fenomeen al als '*rhetorical presidency'*. De perceptie van de wereld hangt daarbij voor een groot deel af van hoe de president de wereld *framed* of beschrijft. Politieke kwesties zijn wat dat betreft geen objectieve fenomenen maar vooral '*linguistic constructions'* (Bostdorff, 1994, p.4).

Van Dijk (1996, p.16; Van Dijk, 1988) stelt dan ook dat wanneer men attitudes wil beïnvloeden, men het discours, de stijl en de retoriek van de massamedia moet zien te controleren. Het voeren van een oorlog als die tegen Irak is afhankelijk van de legitimiteit

en de rechtvaardiging ervan. Deze rechtvaardiging hangt af van hoe de vijand wordt geportretteerd in het nieuws. Vandaar dat alle metaforen gericht waren op het onderscheiden van 'ons' als slachtoffers en 'hun' als kwaadaardige daders (Van Dijk, 1996; Ryan, 2006). Deze sterk polariserende metaforen worden door Domke (2004) ook wel aangeduid als *binaries.* Deze *binaries* hebben een aantal kenmerken die ze uitermate geschikt maken voor de media. Ten eerste zorgen ze voor een simplificatie van de werkelijkheid en het reduceren van complexiteit. Ten tweede verdelen ze de wereld in *opposing camps.* Dit zorgt voor competitie en conflict, hetgeen bijdraagt aan de nieuwswaardigheid. En tenslotte bezitten ze ook een morele kracht, die het goed doet bij een massa publiek en ook op lange termijn cohesie aanbrengt in het politieke beleid (Domke, 2004, pp. 35-39). Verschillende auteurs beschrijven dus hoe de nieuwsmedia veelvuldig de metaforen overnamen die de regering Bush introduceerde om de situatie met Afghanistan en Irak te typeren. Deze berichtgeving hielp vervolgens om de steun van de bevolking voor de oorlog te winnen.

De media hebben de regering Bush dus een goede dienst bewezen door de *good versus evil* boodschap veel aandacht te geven, en daarmee bij te dragen aan het verkrijgen van rechtvaardiging voor de oorlog. De reden daarvan was enerzijds dat er een grote maatschappelijke en politieke druk was de oorlog te steunen. Daardoor werd het niet langer verlangd van een journalist om zijn journalistieke taken uit te voeren, maar veel meer dat hij of zij actief bijdroeg aan het vergroten van het moraal van de natie. Zo deden Amerikaanse media het protest tegen de oorlog in Irak af als irrelevant of als niet-patriottistisch (Boaz, 2005). Maar naast deze niet-professionele reden waarom de journalistiek faalde, is er mogelijk nog een andere, die juist wel professioneel van aard is.

2.3 De Objectieve Benadering – *Professionalism and the Echoing Press*

Het idee dat media 'objectief', onafhankelijk en politiek neutraal zouden moeten zijn werd pas gedurende de 20e eeuw breed geaccepteerd (McChesney, 2003, p. 300). Dit proces wordt ook wel beschreven als de '*professionalization of journalism'* (McChesney, 2003; McChesney, 2004; Kumar, 2006; Shehata, 2007). De opkomst van de professionele

journalistiek was een reactie op de crisis in de Amerikaanse journalistiek aan het begin van de 20ste eeuw. Het commerciële mediasysteem was het domein geworden van rijke individuen, en vanwege commerciële belangen brachten zij vooral hoogst sensationeel nieuws. Adverteerders waren zo belangrijk geworden dat het voor kleine, onafhankelijke dagbladen onmogelijk was geworden de markt te betreden. Onder deze crisis groeide de gedachte dat de industrie moest veranderen. In de daaropvolgende decennia begonnen steeds meer media waarden als onafhankelijkheid en hoor- en wederhoor te omarmen (McChesney, 2003; McChesney, 2004). Hoewel deze ontwikkeling voor een groot deel kan worden beschreven als een positieve, bracht het ook een aantal kanttekeningen met zich mee.

Zo heeft de professionele journalistiek de neiging om duiding en context te vermijden (McChesney, 2003). Daarnaast is er in de objectieve benadering een sterke focus op officiële bronnen, om zo de controverse rond de selectie van nieuws te vermijden (Kumar, 2006). Het blijkt dan ook dat journalisten net zo vaak officiële bronnen aanhalen wanneer ze hier afhankelijk van zijn, als wanneer wel de mogelijkheid bestaat zelf de feiten te achterhalen (Livingston & Bennett, 2003). Volgens McChesney (2003, pp. 302-303) geeft dit te veel macht aan de politiek om de agenda te bepalen en leidt het niet noodzakelijkerwijs tot de meest grondige evaluaties van belangrijke issues. In dit verband beschrijft Bennett (1990) het begrip *'indexing'*. Daarbij gebruiken *media professionals* de wijdte van standpunten van de regering over een bepaald thema, om te indexeren welke verschillende geluiden er in de media terecht moeten komen (Bennett, 1990, p. 106). Althaus (2003) voegt daaraan toe dat er in de media wel degelijk uiteenlopende standpunten verschijnen, maar dat deze doorgaans niet worden geuit door officiële bronnen. De reden dat er vervolgens weinig sterk verschillende opinies in de verslaggeving verschijnen, heeft dus vooral te maken met het feit dat journalisten hierin terughoudend zijn (Althaus, 2003).

Dit kan ook worden vertaald naar de berichtgeving betreffende Irak. Verschillende auteurs constateerden dat er in de berichtgeving veel nadruk lag op bronnen van het Witte Huis (Aday, Livingston & Hebert, 2005; Riegert, 2005). Hertog (2000) onderscheidt dan

ook drie belangrijke invloeden op de berichtgeving van het buitenlands beleid door Amerikaanse media. Ten eerste dat de regering er steeds beter in slaagt te bepalen hoe het nieuws wordt gepresenteerd (door bijvoorbeeld *framing* en *linguistic constructions*), ten tweede de professionalisering van de pers, en ten derde *public patriotism.* In navolging van het argument van Hertog (2000), dat de media veel aandacht besteden aan de standpunten en terminologie van de regering, beschrijft Domke (2004) het begrip '*Echoing press'*. Vanaf 9/11 tot de oorlog in Irak hebben de media voortdurend de stem van de regering gepresenteerd in de berichtgeving (Domke, 2004, pp.162-163). Ook al werden de standpunten van de regering zo nu en dan wel stevig bekritiseerd, het discours werd wel overgenomen. Gepaard met kritiek of niet, het constant '*echoing'* van de taalconstructies van de regering, leidt volgens Domke (2004. p. 162) automatisch tot het aanmoedigen van een perceptie van de wereld, die in overeenstemming is met die van de regering.

Op basis van het bovenstaande lijkt het met betrekking tot onderzoeksvraag drie logisch te veronderstellen dat er in de berichtgeving een sterke nadruk lag op regeringsbronnen.

2.4 Media-effecten – *Of: het belang van inhoudsanalyses*

De theorieën omtrent *rhetorical presidency* (Tulis, 1987), *the echoing press* (Domke, 2004) en *indexing* (Bennett, 1990) wekken sterk de verwachting dat er in de berichtgeving over Irak een nadruk lag op regeringsbronnen. Door gebruik te maken van *binaries* en het *framen* van de wereld slaagde de regering er immers in de berichtgeving sterk te beïnvloeden. Dit proces, waarbij er getracht wordt het discours en de frames in de media te sturen, is van invloed op de perceptie van het publiek. In de wetenschap zijn dan ook verschillende theorieën bekend die de invloed van media beschrijven. Ondanks het feit dat deze studie niet op zoek is naar het meten van media-effecten, is enige theoretische achtergrond over media-effecten wel van belang. Deze theorie beschrijft namelijk de relevantie van het doen van inhoudsanalyses. Wanneer media geen effecten teweeg zouden kunnen brengen, is het immers ook weinig zinvol de inhoud ervan te gaan bestuderen.

Een van de belangrijkste theorieën over media-invloed is de *agenda setting theory*. Het beste wordt deze samengevat door Cohen (1963, p. 13), die stelt dat; *'The media may not be very succesfull in telling it's readers what to think, but is stunningly succesful in telling it's readers what to think about'*. McCombs en Shaw (1972, p. 177) vinden empirisch bewijs voor deze stelling. Hun bevindingen lieten zien dat de waarde die kiezers hechtten aan bepaalde thema's in direct verband staat met de hoeveelheid aandacht die de thema's in de media krijgen. Nauw verwant aan de theorie over *agenda-setting* is het concept *framing*. Waar Cohen (1963) stelt dat media in staat zijn te bepalen over welke onderwerpen mensen denken, beschrijft *framing* ook de invloed van de manier waarop een onderwerp wordt behandeld in de media, op de evaluaties van mediagebruikers.

Entman (1993, p. 52) stelt dat *framing* het selecteren is van bepaalde aspecten van een *perceived reality*. Daardoor worden deze aspecten prominenter naar voren gebracht en heeft dat invloed op evaluaties, oordelen en causale interpretaties van problemen of thema's. De definitie van Entman (1993) beschrijft sterk hoe de *communicator* de ontvanger kan sturen in de evaluatie van een bepaalde boodschap. Trasciatti (2003, p. 409) beschrijft *framing* vooral als het geven van interpretaties. *Framing* is daarbij de strategie van een *communicator* die gebeurtenissen in een herkenbare en interessante manier wil weergeven. Gamson (1989) beschrijft het verband tussen *framing* en het publieke discours. Het discours heeft een interne structuur waarbij het frame zorgt voor een centraal idee, dat de manier waarop het thema wordt besproken, organiseert (Gamson & Modigliani, 1989, p. 3). Door deze werking zijn de deelnemers aan het publieke debat dan ook voortdurend aan het trachten het proces van *framing* te beïnvloeden.

Inmiddels zijn er een aantal onderzoeken gedaan naar de manier waarop *framing* is gebruikt tijdens de berichtgeving over Irak. Vooral de bevindingen van Boaz (2005) zijn voor dit onderzoek relevant. Zo blijkt dat Amerikaanse media vaker gebruik maakten van een militair frame, terwijl Europese media vaker de nadruk legden op diplomatie (Boaz, 2005). Daarnaast bleken Amerikaanse media in vergelijking met Europese media vaker gebruik te maken van het *realism* frame, dat internationale politiek vooral beschrijft als

een *power struggle.* In Europa werd er juist vaker gebruik gemaakt van het *internationalism* frame, dat de wereld beschouwt als een gemeenschap en veel waarde hecht aan het Internationaal Recht (Boaz, 2005).

Deze *internationalism/realism* dichotomie is volgens Boaz (2005) zeer bruikbaar bij het analyseren van berichtgeving over de legitimiteit van de Irak oorlog. Daarom is er besloten om ook in dit onderzoek gebruik te maken van deze dichotomie. Het behandelen van de legitimiteitvraag aan de hand van het *internationalism* frame geeft immers blijk van een objectieve en rationele houding. De journalist of het dagblad stelt zich dan als 'internationale' waarnemer op en beschouwt de oorlog in het kader van de Internationale gemeenschap, en de daarbij behorende wetten en regels Wanneer de argumentatie echter gebeurd op basis van *realism* argumenten, dan geeft dit meer blijk van een subjectief en emotioneel perspectief. De legitimiteit wordt dan immers meer beschouwd vanuit een 'Amerikaans' perspectief waarin er een evaluatie wordt gemaakt van de machtsbalans, en de voor en nadelen van een oorlog. Gezien het belang van de begrippen *internationalism* en *realism* in dit onderzoek, volgt nu een introductie.

2.5 *Internationalism* vs. *Realism – The state of war vs. the state of peace*

De *realism* benadering van Internationale politiek gaat al terug tot ruim 400 jaar voor Christus (Doyle, 1997). Thucydides was één van de grondleggers van het realisme. Zijn ideeën over interstatelijke relaties ontstonden ten tijde van de oorlogen tussen Sparta en Athene. Hij was er van overtuigd dat morele overtuigingen in interstatelijke relaties weinig invloed hadden (Doyle, 1997, p. 51). Het ontstaan van oorlog was daarom altijd mogelijk. Iedere poging van de ene staat om veiliger te worden, leidde immers tot meer onveiligheid voor de andere staat. Een andere invloedrijke realist was Machiavelli (1469-1527). Hij beschreef het realisme op een veel individuelere basis. Volgens Machiavelli zit het in de menselijke natuur om impulsen te volgen als angst, eigenbelang en prestige. Daardoor zullen leiders, ondanks alle gevaren, altijd weer overgaan tot oorlog. Door het voeren van oorlog kunnen ze immers status winnen, en maakt het hun eigen staat minder kwetsbaar voor aanvallen. Daarnaast stelt Machiavelli dat een slimme leider vaak

genoodzaakt is te handelen tegen de percepties van goedheid en menselijkheid in (Doyle, 1997, p. 97). Waar Thucydides zijn lessen vooral aan de hand van de geschiedenis deed, en Machiavelli vooral op individuele basis, zorgde Thomas Hobbes (1588-1679) voor een meer theoretisch model op interstatelijk niveau.

Hobbes beschrijft de *state of nature* (waarin er geen overkoepelende macht bestaat) als een *state of war* omdat alle individuen dezelfde driften bezitten en daarom concurreren met elkaar voor '*food, shelter, sex, esteem, security'* (Doyle, 1997, p. 114). Doordat alle mensen in grote mate gelijk zijn, ontstaat daarbij angst. Als gevolg van de concurrentie worden mensen immers bang aangevallen te worden, en vanwege de gelijkheid vertrouwt niemand erop de eigen veiligheid te kunnen verdedigen. De angst om aangevallen te worden, leidt er vervolgens toe dat men zelf preventief gaat aanvallen. Op interstatelijk niveau werkt dit ongeveer hetzelfde, maar gaat het er desondanks toch iets vredelievender aan toe. Één van de belangrijkste redenen hiervoor is dat staten, in tegenstelling tot mensen, niet gelijk zijn. Volgens Hobbes zullen grote staten daarom minder bang zijn voor kleine staten, en kleine staten zullen zich afzijdig houden van grote staten. Daarnaast zorgt de staat ook voor interne veiligheid waardoor de *state of war* tussen staten minder hevig is, dan tussen individuen (Doyle, 1997).

Tegenover dit realisme en de voortdurende *state of war,* staat het *internationalism.* De grondlegger hiervan was Immanuel Kant (1724-1804). Hij stelde dat er stabiele *state of peace* kon ontstaan door een steeds groter wordende *liberal pacific union* (Doyle, 1997, p. 253). In deze unie van liberale staten zou het gebruik van geweld onderhevig moeten worden gemaakt aan wetten. Het wantrouwen zou daarmee langzaam afnemen, en steeds meer staten zouden zich aansluiten bij deze unie. Op die manier zou er een structurele *state of peace* kunnen ontstaan tussen vrije burgers. Kant maakt daarbij dus geen einde aan de Internationale anarchie, maar zorgt dat deze anarchie onderhevig wordt aan wetten en regels, in plaats van angst en de dreiging van oorlog (Doyle, 1997, p. 254). Alhoewel niet geheel volgens het concept van Kant, lijkt de Verenigde Naties sterk op het orgaan dat Kant voor ogen had om de *state of peace* te bereiken. Daarom zullen de argumenten

in de artikelen van *The New York Times* en *The Washington Post* die deze regels en instituties serieus nemen, behoren tot de categorie *internationalism.*

2.6 De legitimiteitvraag in de berichtgeving – *Een strijd om soft power*

Zoals in de voorgaande paragrafen beschreven is er al een grote hoeveelheid wetenschappelijke literatuur verschenen over de berichtgeving ten tijde van de Irak oorlog. Meerdere auteurs stellen vast dat er weinig ruimte werd gegeven aan kritische geluiden, en dat als ze er waren ze werden afgedaan als irrelevant of niet-patriottistisch (Kumar, 2006; Grossman, 2003; Boyd-Barrett, 2004, Riegert, 2005; Domke, 2004). Daarnaast blijkt dat de media mede verantwoordelijk waren/zijn voor het succesvol *framen* van de vijand, geïnitieerd door de regering Bush (Choi, 2004; Ryan, 2006). Een element dat echter nog weinig is onderzocht is de manier waarop de legitimiteitvraag is behandeld in de media. Dit ondanks het feit dat de legitimiteitvraag van een oorlog van grote invloed is in Internationale politiek.

Bij het bestuderen van Internationale politiek is het samenspel van zogenaamde *hard* en *soft power* belangrijk. De harde macht wordt daarbij gevormd door economische en militaire resources, terwijl *soft power* bestaat uit de symbolische macht van de taal en verhalen om de wereld mee te beschrijven (Nye, 2004). De discussie over de legitimiteit van een oorlog is daarom vooral een strijd om *soft power.* Volgens Nye (2004) is *soft power* het vermogen tot; *'getting others to want what you want'*. *Soft power* bestaat daarmee uit het vermogen om de medewerking van anderen te krijgen, puur op basis van de aantrekkingskracht van cultuur, waarden en ideeën (Shuja, 2008; Nye Jr., 2008). Het belang hiervan wordt treffend beschreven door Nye Jr. (2008, p. 95): *'If I can get you to do what you want, then I don't have to force you to do what you do not want'*. Één van de belangrijkste pijlers van *soft power* is de mate waarin het buitenlands beleid als legitiem wordt beoordeeld (Nye Jr., 2008, p. 96; Steinberg, 2008). De oorlog in Irak blijkt de Verenigde Staten wat dat betreft geen goed te hebben gedaan. Volgens Shuja (2008) was de *soft power* van de Verenigde Staten namelijk tot het jaar 2000 erg groot. Maar sinds het aantreden van Bush is deze *soft power* sterk verminderd als gevolg van slechte

diplomatie, een grote nadruk op militaire macht en een sterke unilaterale benadering (Shuja, 2008, p. 19; Tucker & Hendrickson, 2004; Steinberg, 2008). Door dit verlies van *soft power* is het voor de VS moeilijker geworden anderen te overtuigen om samen te weken aan het oplossen van problemen. Daardoor is de machtspositie van de VS verzwakt, ook al is het wat betreft *hard power* (economisch en militair) nog steeds zeer sterk (Shuja, 2008; Steinberg, 2008; Nye Jr., 2008).

De legitimiteitvraag van de Irak oorlog heeft dus grote invloed gehad op de *soft power* van de VS. De legitimiteit van de oorlog wordt dan ook nog steeds hevig bediscussieerd. Desondanks is er slechts één onderzoek gevonden over de legitimiteitvraag in de berichtgeving. Dit onderzoek beschrijft vooral de absentie van de legitimiteitvraag in de berichtgeving (Chouliaraki, 2005). Volgens Chouliariki (2005) was de berichtgeving ten tijde van de oorlog vaak objectief, maar was er weinig aandacht voor vragen over de legitimiteit en de effecten van de oorlog. Door de absentie van deze vragen omtrent legitimiteit stelt Chouliaraki (2005) dat ondanks de 'objectieve' berichtgeving, er toch een *bias* was ten faveure van de *coalition forces.* De literatuur laat daarmee de vraag hoe de legitimiteitvraag zich gedurende de aanloop en tijdens de Irak oorlog heeft ontwikkeld in de berichtgeving, nog onbeantwoord.

2.7 Legitimiteit – *Jus ad Bellum*

De behandeling van de legitimiteitvraag door de media heeft voornamelijk betrekking op de vraag of de oorlog tegen Irak gerechtvaardigd was. Bij de vragen omtrent rechtvaardiging en legitimiteit van oorlog zijn het Internationaal Recht en *just war theory* van belang. *Just war theory* is in feite de decennia, en zelfs eeuwenlange discussie over wanneer het gerechtvaardigd is om oorlog te voeren. Inmiddels is daarover een breed geaccepteerde consensus ontstaan die wordt weerspiegeld in de Internationale rechtsorde. Aangezien *just war theory* ten grondslag ligt aan de ontwikkeling van het Internationaal Recht, zal eerst deze theorie worden besproken. Vervolgens zal de positie van het Internationaal Recht ten aanzien van oorlog uiteen worden gezet.

De vraag of het overgaan tot geweld tegen een ander soeverein land gerechtvaardigd is, wordt aangeduid met de term *jus ad bellum* (Ratner, 2002; Gill, 2003; Nollkaemper, 2005). Het *jus ad bellum* beschrijft dat oorlog tussen staten alleen gerechtvaardigd is wanneer het gaat om zelfverdediging. Bij dit recht op zelfverdediging zijn een aantal factoren van belang. Zo moeten volgens het *jus ad bellum* alle diplomatieke middelen om tot een oplossing te komen zijn uitgeput, en moet de reactie proportioneel zijn. In het geval van Irak ging het echter niet zomaar om zelfverdediging, maar om een preventieve aanval. Deze kwam voort uit de verwachting dat Irak vroeg of laat Amerika, zijn buurlanden of haar eigen burgers zou aanvallen. Naast de eerdere factoren die golden voor zelfverdediging, geldt bij het uitvoeren van een preventieve aanval uit zelfverdediging de belangrijke voorwaarde dat deze voortkomt uit de noodzaak snel te moeten handelen (Ratner, 2002). Met het oog op Irak is ook het begrip *state responsibility* interessant. Op de avond van 9/11 stelde Bush immers: '*We will make no distinction between terrorists who committed these acts and those who harbor them'*. Volgens *just war theory* is het namelijk niet gebruikelijk dat staten andere staten verantwoordelijk houden voor wat *non-state actors* op hun grondgebied uitvoeren (Ratner, 2002). Verschillende auteurs beschrijven de invloed van de oorlog tegen Irak met betrekking tot *jus ad bellum.* Dexter (2007) beschrijft dat met de oorlogen tegen Afghanistan en Irak er weer een opleving is van 'de goede oorlog'. Belangrijke leden van de Internationale gemeenschap steunden daarbij de oorlog op humanitaire gronden vanuit de gedachte dat beide oorlogen de mensheid ten goede zou komen (Dexter, 2007; Gill, 2003).

In het Internationaal Recht geldt de basisregel dat het gebruik van geweld tussen staten is verboden (Artikel 2 lid 4 van het VN-Handvest, in: Nollkaemper, 2005). De enige omstandigheid waarin er wel geweld is toegestaan, is zelfverdediging op basis van Artikel 51. Dit recht verkrijgt een staat zodra er sprake is van een 'gewapende aanval' tegen deze staat. Het begrip 'gewapende aanval' wordt daarbij breed gehanteerd, een voorwaarde is echter altijd dat het gaat om geweld van grote omvang. Officieel bestaat er in het Internationaal Recht geen recht op zelfverdediging door middel van een preventieve aanval wanneer een staat zich bedreigd voelt. Er bestaat echter wel een recht

op anticiperende zelfverdediging als een interpretatie van artikel 51 van het VN-Handvest (Nollkaemper, 2005). Dit kan dan aan de hand van de zogenaamde '*Carolina criteria': necessity of self-defense, instant, overwhelming, leaving no choice of means, and no moment for deliberation* (Nollkaemper, 2005, p. 289). Het gaat daarbij dus vooral om het bestaan van de noodzakelijkheid om in te grijpen. Daarnaast moeten de maatregelen ook proportioneel zijn. De zelfverdediging moet dus in zekere mate evenredig zijn met de (geanticipeerde) gewapende aanval zelf. Verder verdient het begrip humanitaire interventie ook bijzondere aandacht. De Verenigde Naties kunnen een staat binnenvallen die zich binnen de grenzen op grote schaal schuldig maakt aan het schenden van de Rechten van de Mens. Dit recht is alleen voorbehouden aan de Verenigde Naties, en niet aan individuele staten. Geen enkele staat heeft dus het recht om op basis van humanitaire of morele gronden een andere staat aan te vallen.

Dit onderzoek maakt bij de behandeling van de legitimiteitvraag in de media, gebruik van de aandachtspunten van *jus ad bellum* in het Internationaal Recht. Samen met de *internationalism/realism* dichotomie leidt dit tot de categorisatie van argumenten. De argumenten uit de categorie *internationalism,* zijn hierbij de argumenten die de legitimiteit beoordelen aan de hand van het Internationaal Recht. De *realism* argumenten daarentegen, behandelen de legitimiteit puur op basis van de wenselijkheid van de oorlog in economisch of politiek opzicht, zonder daarbij rekening te houden met het Internationaal Recht. Meer informatie hierover staat in de methode. Hier volgt alvast één voorbeeld ter verduidelijking. Wanneer een argument voor de legitimiteit van de oorlog in een artikel verschijnt, en het voldoet aan de *Carolina criteria* (bijv. dat alle diplomatieke middelen zijn uitgeput) dan valt dit onder de categorie 'argumenten *internationalism* voor'. Wanneer het argument echter meer zou impliceren dat men 'geen zin meer heeft om te gaan praten' behoort het argument tot de categorie *realism.*

2.8 Theorie over zwaarte – *Event-driven news*

Er bestaat geen wetenschappelijke literatuur over het verband tussen de zwaarte van een oorlog en de hoeveelheid aandacht voor het legitimiteitvraagstuk in de media. Er is echter

wel onderzoek gedaan naar wat voor soort gebeurtenissen invloed hebben op media-aandacht. Daarbij is een onderscheid te maken tussen *real-world developments,* en *key-events* (Vliegenthart & Boomgaarden, 2007). De *real-world developments* bestaan hierbij uit de ontwikkeling van sociaal-economische problemen. Onderzoek heeft uitgewezen dat de staat van bijvoorbeeld de economie, de werkloosheid en immigratieproblematiek, invloed hebben op de aandacht voor deze issues in de media (Vliegenthart & Boomgaarden, 2007; Goidel & Langley, 1995; Behr & Iyengar, 1986). De *key-events* zijn te omschrijven als nieuwswaardige gebeurtenissen die zowel verwacht (natuurramp) als onverwacht (verkiezingen) kunnen zijn. Vliegenthart en Boomgaarden (2007) concludeerden in dit verband dat *key-events* een grotere invloed hadden op de hoeveelheid berichtgeving dan *real-world developments*. In dit onderzoek wordt de zwaarte van de oorlog vastgesteld aan de hand van het aantal slachtoffers. Het vallen van slachtoffers is waarschijnlijk het best te omschrijven als een *key-event.* Amerikaanse militairen stierven immers niet volgens planning, en veelal werden er bij aanslagen meerdere soldaten tegelijkertijd gedood. Het is daarom te verwachten dat naar mate het aantal doden stijgt, ook de aandacht voor het legitimiteitvraagstuk in de dagbladen zal groeien.

2.9 Dagbladen – *Liberal versus Conservative?*

The New York Times en *The Washington Post* zijn twee van de meest vooraanstaande nationale dagbladen van de Verenigde Staten. *The New York Times* is het dagblad met de op twee na grootste oplage van de VS met 1,1 miljoen exemplaren. *The Washington Post* is wat dat aangaat kleiner, en noteert een zevende plaats met een oplage van 700.000. Beide kranten genieten een goede reputatie, en beschikken over een grote hoeveelheid middelen om verslag te kunnen doen van ieder onderwerp (Cooper & Kuypers, 2004; Entman & Page, 1994). Dit laatste geldt ook zeker voor buitenlandse gebeurtenissen. Daarnaast hebben beide kranten in het verleden bewezen de regering aan te durven pakken (Entman & Page, 1994, p. 84). Alhoewel *The Washington Post* decennia lang bekendstond als een liberaal dagblad, wordt het de laatste jaren steeds vaker 'beschuldigd' van een meer conservatieve toon (Moyers, 2007). *The New York Times*

daarentegen geniet al heel lang een reputatie als dagblad met een doorgaans wat liberale *bias* (Okrent, 2004).

Beide dagbladen hebben kritiek te verduren gekregen over hun berichtgeving over de Irak oorlog (Greider, 2003; Kamiya, 2003; Domke, 2004). Zowel *The New York Times* als *The Washington Post* werden hierbij beschuldigd van een sterke *pro-oorlog* stemming, en een veel te kritiekloze aanpak van de regering en de motieven voor de oorlog. Zoals al eerder gemeld (pagina elf) heeft *The New York Times* ook zelf openlijk erkend tekort te zijn geschoten in de berichtgeving over de Irak oorlog.

2.10 Hypothesen

De in voorgaande paragrafen behandelde literatuur heeft geleid tot een aantal inzichten met betrekking tot de te verwachten onderzoeksresultaten. Per onderzoeksvraag worden kort de hypothesen besproken.

RQ 1) Hoe ontwikkelde het legitimiteitvraagstuk van de Irak oorlog zich in Amerikaanse dagbladen gedurende de aanloop en tijdens de oorlog?

H1) *Voor een belangrijk deel ligt hier de wetenschappelijke relevantie van het onderzoek. De literatuur biedt dan ook weinig aanknopingspunten. Wel wijzen verschillende auteurs op het feit dat de legitimiteit in aanloop naar de oorlog te weinig kritisch is besproken. Vervolgens lijkt het erop dat deze pas later in de oorlog weer belangrijk werd in de media gezien de zelfreflectie van CNN en The New York Times.*

RQ 2) Wordt de discussie over de legitimiteit van de oorlog gevoerd op basis van *internationalism* (objectief en rationeel) argumenten, of meer aan de hand van *realism* (subjectief en emotioneel) argumenten?

H2) *Verschillende onderzoeken beschrijven de sfeer van het publieke debat in de Amerikaanse media, als een met een sterke pro-oorlog stemming, gedreven door*

patriottistische sentimenten. Op basis daarvan is de verwachting dat de legitimiteitvraag veelvuldig zal worden besproken aan de hand van realism argumenten.

RQ 3) Welke bronnen/actoren verschijnen in de dagbladen in het debat over het legitimiteitvraagstuk? Zijn er verschillen in de hoeveelheid en soort argumenten tussen Republikeinen en leden van de Democratische partij in de dagbladen?

H3) *De theorieën over 'Echoing Press' en de 'Professionalisering van de journalistiek' beschrijven dat hoogwaardige en officiële bronnen veel ruimte krijgen in de hedendaagse nieuwsmedia. Op basis daarvan is de verwachting dat de balans van bronnen aanzienlijk in het voordeel is van regeringsfunctionarissen. Naar verwachting zullen de Republikeinen vaker gebruik maken van realism argumenten, dan de Democraten. Gezien de vele kritiek op journalisten, wordt er ook verwacht dat zij veel op basis van realism argumenten de legitimiteit van de oorlog zullen verdedigen.*

RQ 4) Heeft de zwaarte van de oorlog invloed op de mate en de manier waarop het legitimiteitvraagstuk wordt behandeld in de media?

H4) *Literatuur over de legitimiteitvraag in berichtgeving en de zwaarte van een oorlog, is niet voorhanden. Op basis van theorie over 'key events', is het echter te verwachten dat hoe meer doden er zullen vallen, hoe heviger de legitimiteit van de oorlog zal worden bediscussieerd in de media. Daarbij zal de legitimiteit vooral vaker worden bekritiseerd.*

RQ5) Zijn er verschillen te ontdekken in de manier waarop *The Washington Post* het legitimiteitvraagstuk behandeld, en de manier waarop *The New York Times* dat doet?

H5) *The Washington Post heeft een conservatiever imago dan The New York Times. Daardoor kan er verwacht worden dat The Washington Post vaker het regeringsstandpunt ten aanzien van de oorlog zal verdedigen, en zodoende de oorlog dus vaker als legitiem zal duiden dan The New York Times.*

3 Methode

Om deze onderzoeksvragen te beantwoorden is een inhoudsanalyse uitgevoerd van artikelen uit *The New York Times* en *The Washington Post.* De artikelen uit deze kranten zijn verkregen via de database LexisNexis. De analyse van de berichtgeving begint op 12 september 2002, wanneer Bush in een toespraak aan de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties, stelt dat de VN hard moeten optreden tegen het; *'grave and gathering danger'* van Irak, of dat het anders de VS en gelijkgestemden vrij baan moet geven om in te grijpen. Dit was een van de eerste duidelijke aanwijzingen dat een oorlog van de VS tegen Irak op handen zou kunnen zijn. Vervolgens begon op 20 maart 2003 de oorlog tegen Irak daadwerkelijk. De analyse van de berichtgeving stopt op 28 juni 2004 wanneer de Amerikanen de soevereiniteit van het land overdragen aan een Irakese interim-regering.

In deze periode van 12 september 2002 tot 28 juni 2004 is in LexisNexis voor beide dagbladen gezocht op de zoektermen '*legitimacy*', '*Iraq*' en '*war*'. Deze zoekopdracht leverde in totaal 570 artikelen op. Van dit aantal bleken er tijdens het coderen 301 ook daadwerkelijk de legitimiteit van de Irak oorlog te behandelen. Daarvan waren 152 artikelen afkomstig uit *The New York Times*, en 149 uit *The Washington Post.*

3.1 Variabelen

Deze 301 artikelen zijn vervolgens geanalyseerd aan de hand van een codeboek (Bijlage A). In de Bijlage B is een handleiding te vinden over hoe dit codeboek toegepast diende te worden. In de volgende alinea's worden de belangrijkste variabelen uit dit codeboek geïntroduceerd.

De belangrijkste variabelen in dit onderzoek zijn de verschillende argumenten. Om deze argumenten te selecteren zijn een aantal artikelen uit *The Washington Times* en *The Los Angeles Times* in dezelfde periode geanalyseerd. Op basis hiervan zijn verschillende argumenten geselecteerd, deze zijn vervolgens ingedeeld in een *internationalism* of

realism categorie. De *internationalism* argumenten zijn daarbij alle argumenten die impliciet of expliciet gebruik maken van 'officiële' regels en wetgeving om de legitimiteit van oorlog (*jus ad bellum)* mee te bespreken. Daarbij gelden dus het Internationaal Recht, het standpunt van de Verenigde Naties, en de *Carolina Criteria,* waarbij zelfverdediging alleen wordt toegestaan bij '*necessity of self-defense, instant, overwhelming, leaving no choice of means, and no moment for deliberation'*. Tot de *realism* categorie behoren de argumenten die geen gebruik maken van de richtlijnen van het Internationaal Recht, maar de legitimiteit beoordelen op de wenselijkheid van een oorlog voor de Verenigde Staten. Voorbeelden van dit soort argumenten zijn patriottisme, een *'better safe, than sorry'*- mentaliteit, olie/geld of het recht op unilateraal handelen.

Bij deze verdeling zijn een aantal mogelijke problemen te herkennen die hier extra uitleg behoeven. Ten eerste is er de vraag waar het humanitaire argument onder moet worden geschaard. Aangezien volgens het Internationaal Recht geen enkel land het recht heeft om op humanitaire gronden een ander soeverein land binnen te vallen, valt dit argument onder de categorie *realism*. Meer problematisch is het 'Irak helpt terroristen- argument'. Wanneer bijvoorbeeld wordt gesteld dat de oorlog tegen Irak legitiem zou zijn, omdat er zich op Irakees grondgebied terroristen bevinden, is dit een *realism* argument. Volgens het Internationaal Recht kunnen staten immers niet verantwoordelijk worden gehouden voor wat individuen op hun grondgebied uitvoeren (Nollkaemper, 2005). Wanneer er echter zou worden gesteld dat Saddam Hussein terroristen actief zou steunen, dan zou dit op basis van de *Carolina criteria* wel een *internationalism* argument kunnen zijn. Het toepassen van deze *Carolina criteria* is wellicht de grootste uitdaging van deze methode. In retrospectief lijkt het juist te veronderstellen dat in het geval van Irak de *Carolina criteria* niet van toepassing waren. Zo stelden de wapeninspecteurs van de VN op 14 februari 2003 dat Irak over het algemeen goed meewerkte met de inspecties en dat er nog geen wapens waren gevonden. Desalniettemin is dat een kwestie van inschatting en is het nu onmogelijk te beredeneren of Saddam Hussein wellicht binnen afzienbare tijd een gewapende aanval had uitgevoerd, wanneer de VS Irak niet hadden aangevallen. Daarom is bij de indeling van argumenten in de *internationalism* of *realism* categorie, belangrijk *wat* er wordt gezegd en niet of het ook waar was in de praktijk. Wanneer de legitimiteit

van de oorlog dus wordt verdedigd door te stellen; *dat Irak een groot en direct gevaar is voor de VS,* of *dat alle diplomatieke middelen om tot een vreedzame oplossing te komen zijn uitgeput,* of *dat Irak actief terroristen steunt*, dan kan dit worden beschouwd als een *internationalism* argument.

Van ieder argument zal worden gecodeerd hoe vaak het in het artikel voorkomt. Daarnaast zal van ieder gegeven argument de bron worden genoteerd. Aan de hand van het vooronderzoek in *The Washington Times* en *The Los Angeles Times* waren vooraf al veel bronnen/actoren geselecteerd. Voorbeelden van deze bronnen zijn: 'Bush', 'Kofi Annan' of 'Journalist'. In het codeboek is de complete lijst te vinden. Tijdens het coderen zijn ook nieuwe bronnen opgenomen in het onderzoek.

Een andere belangrijke variabele is 'Toon'. Ieder artikel is beoordeeld op de overheersende toon ten aanzien van de legitimiteit. De antwoordmogelijkheden van deze variabele zijn 'de oorlog is legitiem', 'de oorlog is niet legitiem' en 'neutraal'. Daarnaast is ook de variabele 'datum' zeer belangrijk, aangezien de ontwikkeling van het legitimiteitvraagstuk in de media wordt onderzocht. De datum wordt op dagniveau gecodeerd.

Tenslotte is de variabele 'zwaarte van de oorlog' van belang. Deze variabele bestaat uit het aantal Amerikaanse militairen dat sneuvelt in Irak. Het aantal doden is immers toch de meest krachtige indicator van de zwaarte van een oorlog. Dit aantal doden is op dagbasis ingevoerd in SPSS.

3.2 Betrouwbaarheid

Dit codeboek is vervolgens door twee verschillende codeurs toegepast op twintig *random* geselecteerde artikelen. Deze resultaten zijn ingevoerd in het programma PRAM (*Program for Reliability Assessment with Multiple Coders*). Daarmee is voor iedere variabele de intercodeursbetrouwbaarheid gemeten aan de hand van Scott's Pi. Het gemiddelde over alle variabelen was hierbij 0,982. Slechts op drie variabelen scoorde

Scott's Pi geen honderd procent. Dit waren de variabelen 'Irak is gevaar voor VS' (Scott's Pi=0,809), 'Argumenten tegen' (0,898) en 'Toon' (0,853). Aangezien deze resultaten als zeer acceptabel kunnen worden beschouwd, zijn vervolgens aan de hand van dit codeboek alle artikelen door één codeur gecodeerd.

3.3 Beschrijving van de data

De artikelen uit *The New York Times* verschenen vooral in het *Foreign Desk* (69 artikelen) en het *Editorial Desk* (50 artikelen). Bij *The Washington Post* waren de artikelen voornamelijk afkomstig uit de *A Section* (55 artikelen) en uit *Editorial* (71 artikelen). De artikelen uit *The New York Times* hadden een gemiddelde lengte van 1336 woorden, voor de artikelen uit *The Washington Post* was dit gemiddelde 1186. De meeste artikelen konden het best worden gekenmerkt als 'achtergrond/verdieping' artikelen (325). Daarnaast verschenen er vooral veel opiniestukken (187). Het debat omtrent de legitimiteit speelde zich maar sporadisch af in (objectieve) nieuwsberichten, daarvan telde dit onderzoek er slechts 40. Tot slot verschenen er 19 ingezonden brieven in de dagbladen die betrekking hadden op de legitimiteit. In *The Washington Post* verschenen meer opiniestukken (114), dan in *The New York Times* (73). *The New York Times* publiceerde daarentegen meer achtergrondartikelen (178), dan *The Washington Post* (147). Deze verschillen zijn significant (p=.004) met een Chi^2 van 13,6 (df=3).

3.4 Analysemethoden per onderzoeksvraag

Om onderzoeksvraag één ('ontwikkeling van het legitimiteitvraagstuk') te beantwoorden, is de score van een aantal variabelen bekeken door de tijd heen (zowel per maand als per week). Ten eerste gaat het hierbij om de omvang van de berichtgeving, oftewel wanneer verschenen de artikelen over het legitimiteitvraagstuk? Daarnaast is gekeken naar hoe de hoeveelheid argumenten voor en tegen zich ontwikkelde gedurende de onderzoeksperiode. Hierbij is ook een onderscheid gemaakt tussen argumenten uit de categorie *internationalism* en *realism*. Ook de ontwikkeling van de variabele 'toon' is

geanalyseerd door de tijd heen. Bij deze analyses is dus vooral gebruik gemaakt van 'beschrijvende statistieken'.

Ter beantwoording van onderzoeksvraag twee ('*internationalism* vs. *realism* argumenten') kan er ten eerste gebruik worden gemaakt van de analyses bij onderzoeksvraag één. Daarnaast is de onderzoeksperiode hier opgesplitst in drie perioden. Door vervolgens de gemiddelden van het aantal argumenten per artikel voor elke periode te berekenen, kon aan de hand van een ANOVA worden gekeken naar significante verschillen door de tijd heen. Verder zijn verschillende *paired samples t-test's* uitgevoerd om de verschillen tussen variabelen in de verschillende periodes te meten.

Om onderzoeksvraag drie ('bronnen/actoren in het debat') te kunnen beantwoorden, zijn de zeer uiteenlopende bronnen gecategoriseerd in negen groepen. In het nieuwe databestand dat dit opleverde, is er vervolgens een kruistabel gemaakt met deze bronnen en het soort argumenten dat ze gaven. Een Chi^2-toets is toen uitgevoerd om te bepalen of deze resultaten significant waren.

Het beantwoorden van onderzoeksvraag vier ('relatie tussen de zwaarte van de oorlog en het debat over legitimiteit') was methodologisch het meest uitdagend. Om de zwaarte van de oorlog te koppelen aan de berichtgeving zijn het aantal Amerikaanse slachtoffers per dag ingevoerd in een apart databestand. Vervolgens zijn de relevante variabelen uit het oorspronkelijke databestand op weekniveau geaggregeerd en gekoppeld aan de data die de zwaarte van de oorlog weergeeft. Aan de hand van deze data zijn toen verschillende samenhangtoetsen en regressieanalyses uitgevoerd.

De laatste onderzoeksvraag ('verschil tussen *The New York Times* en *The Washington Post*) is beantwoord door een aantal *t-test's* uit te voeren. Op die manier zijn verschillen in 'toon', en de hoeveelheid argumenten getoetst op significantie. Daarnaast is wederom gebruik gemaakt van de drie tijdsperiodes (zie onderzoeksvraag 2) om te kijken of er

tussen de dagbladen significante verschillen tussen de tijdsperiodes waren te ontdekken. Dit is getoetst met een ANOVA.

4 Resultaten

In dit hoofdstuk worden per hypothese de relevante resultaten behandeld. De verschillende onderzoeksvragen overlappen elkaar veelvuldig. In de behandeling van de resultaten is dit dan ook te merken. Verschillende bevindingen zijn zowel relevant voor de hypothese waaronder ze vermeld staan, als ook voor andere hypothesen.

4.1 RQ1: De ontwikkeling van het legitimiteitvraagstuk

Hoe ontwikkelde het legitimiteitvraagstuk van de Irak oorlog zich in Amerikaanse dagbladen gedurende de aanloop en tijdens de oorlog?

In Figuur 1 is te zien wanneer de 301 artikelen in de onderzochte tijdsperiode zijn gepubliceerd. Te zien is dat in de eerste week, de week waarin president Bush de VN toespreekt en daarbij kenbaar maakt eventueel bereid te zijn Irak aan te vallen, de berichtgeving een piek kent. Vervolgens neemt de omvang van de berichtgeving over de legitimiteit van de oorlog af. Deze wordt pas weer intensiever naar mate de oorlog dichterbij komt. Nadat de oorlog is begonnen, neemt de berichtgeving over de legitimiteit vervolgens sterk af, en pas in het najaar van 2003 begint de legitimiteitvraag weer wat terug te komen in de berichtgeving. Deze resultaten lijken erop te wijzen dat de legitimiteitvraag vlak na het begin van de oorlog even opzij wordt geschoven. Pas na verloop van tijd wordt dan weer de balans opgemaakt of de oorlog al dan niet zinvol is geweest. Tegen het einde van de onderzoeksperiode lijkt de berichtgeving over de legitimiteit zich te stabiliseren tot een minimum. Het onderwerp verliest dan zijn actualiteit, en de vraag hoe de oorlog te beëindigen zal belangrijker worden.

Figuur 1: *Aantal artikelen over de legitimiteitvraag per week*

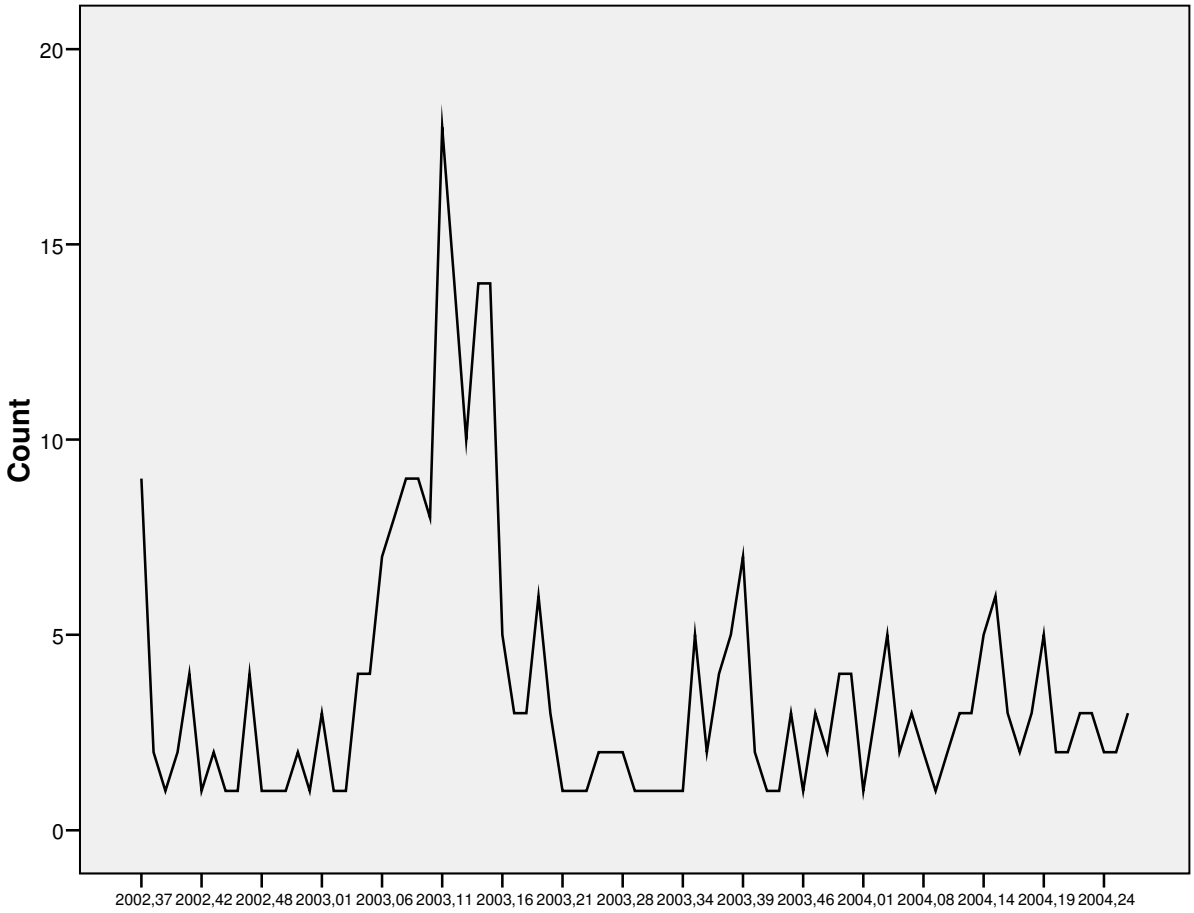

Van deze 301 artikelen bevatte 166 (135 niet) artikelen tenminste één argument dat de oorlog als legitiem bestempelde. Anderzijds, waren er in totaal 231 (70 niet) artikelen waarin één of meer argumenten verschenen tegen de legitimiteit van de oorlog.

In totaal verschenen er 800 argumenten in beide dagbladen. Van deze 800 argumenten waren er 333 voor de legitimiteit van de oorlog en 467 tegen de legitimiteit. In Figuur 2 is te zien hoeveel argumenten voor en tegen er per week verschenen in *The New York Times* en *The Washington Post*. Het blijkt dat in aanloop naar de oorlog de berichtgeving vooral werd gedomineerd door argumenten voor de legitimiteit van de oorlog. Zo verschenen er in september 2002 in totaal 36 argumenten voor de oorlog in de berichtgeving en maar 10 argumenten tegen. In de maanden daarop wordt dit verschil kleiner, maar pas vanaf februari 2003 verschijnen er ook echt meer argumenten tegen dan voor de legitimiteit in de berichtgeving (38 voor en 61 tegen). Vanaf dat moment verschijnen er gedurende de

hele onderzoeksperiode elke maand meer argumenten tegen de oorlog dan ervoor. Alleen augustus 2003 is hierop een uitzondering. Toen verschenen er 12 argumenten voor, en slechts 8 tegen. Het hevigst was de discussie omtrent de legitimiteit in maart 2003, toen de oorlog begon. In deze maand verschenen er in de *The New York Times* en *The Washington Post* 60 argumenten voor de legitimiteit en 95 argumenten tegen. Vanaf juni 2003 neemt de hoeveelheid argumenten voor de legitimiteit drastisch af. Alleen in augustus en september komt het aantal argumenten voor de legitimiteit nog boven de tien uit.

Figuur 2: *Aantal argumenten voor en tegen per maand*

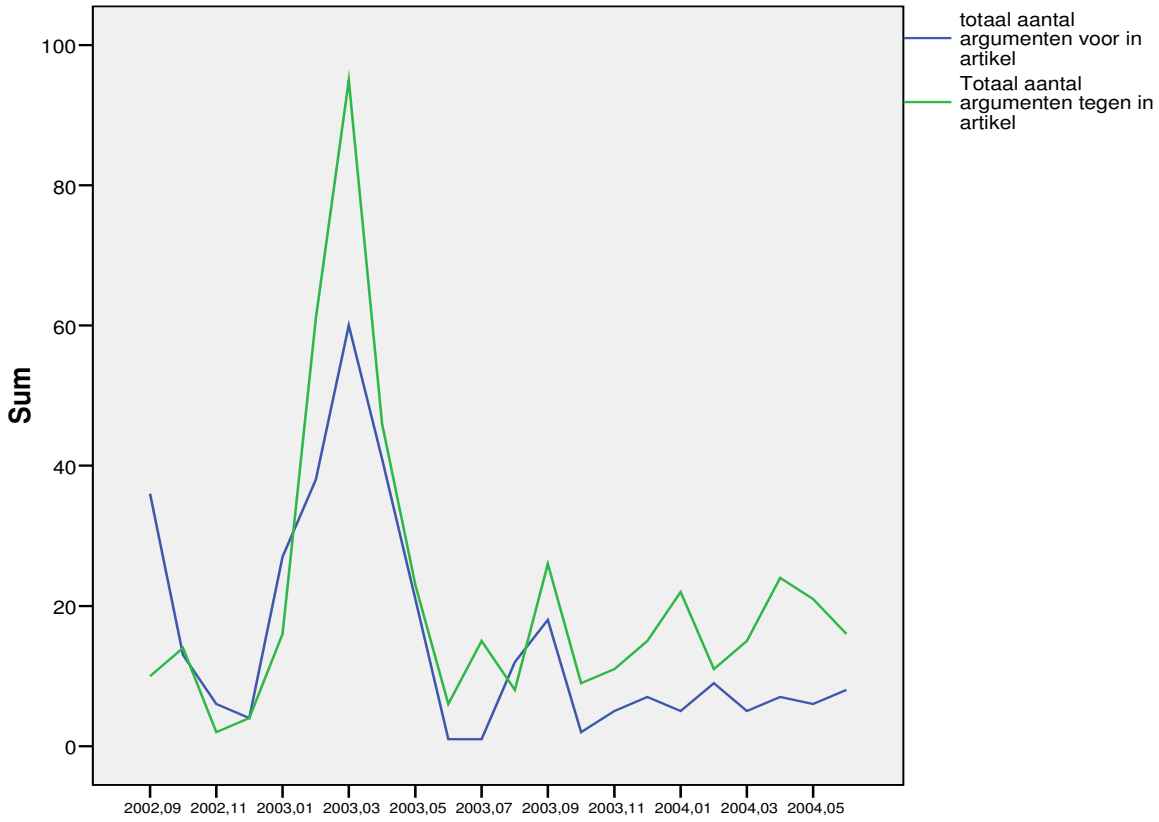

In Figuur 3 is het verloop te zien van het aantal argumenten voor uit het *internationalism* frame en het *realism* frame. Hieruit blijkt dat er vrijwel constant vaker voor de legitimiteit van de oorlog is gepleit aan de hand van *realism* argumenten. Vooral in de maanden voor de oorlog verschijnen er ongeveer evenveel *realism* als *internationalism* argumenten in de dagbladen. Maar vanaf het moment dat de oorlog begint hebben de *realism* argumenten

duidelijk de overhand. Zowel in oktober als in november 2003 verschijnt er niet één *internationalism* argument voor de legitimiteit in *The New York Times* of *The Washington Post*. Vanaf april 2003 komt de hoeveelheid '*internationalism* argumenten voor' niet meer boven de 10 per maand. Vanaf oktober 2003 komt dit aantal zelfs niet meer boven de 5 per maand. Voornamelijk in april 2003 is een duidelijk omslagpunt te herkennen in de soort argumentatie. Waar in maart 2003 de *realism* en *internationalism* argumentatie voor de legitimiteit elkaar nog redelijk in evenwicht hielden (26 *internationalism* en 34 *realism*), verschijnen er in april 2003 nog maar 9 argumenten uit de categorie *internationalism* en nog wel 33 uit de *realism* categorie.

Figuur 3: *Aantal argumenten voor uit de internationalism en de realism categorie*

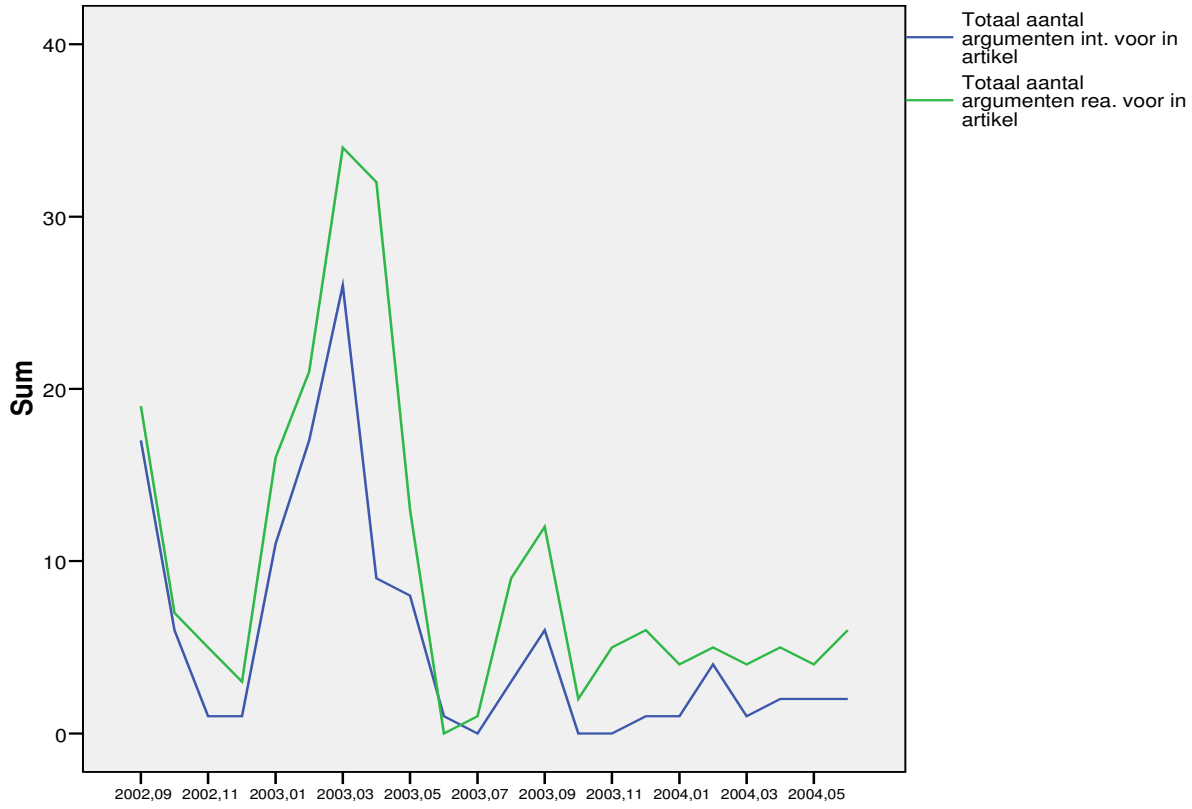

In Figuur 4 is het verschil tussen de argumenten tegen de legitimiteit uit het r*ealism* en het *internationalism* frame te zien. Het blijkt dat er eigenlijk gedurende de hele periode vaker argumenten uit de *internationalism* categorie zijn gebruikt om de legitimiteit van de oorlog

in twijfel te trekken, dan uit de *realism* categorie. Dit is een groot verschil met de argumenten voor de legitimiteit van de oorlog. Vooral in de aanloop naar, en tijdens de oorlog verschijnen er veel argumenten uit de *internationalism* categorie tegen de legitimiteit. In maart 2003 zijn dit er maar liefst 77. Maar ook na de oorlog blijven deze argumenten bij vlagen prominent in de berichtgeving verschijnen. Zo verschijnen er in april 2004 nog 16 *internationalism* argumenten tegen de legitimiteit van de oorlog. Zeker wanneer dit aantal argumenten wordt vergeleken met dat van de *internationalism* argumenten voor is dit een aanzienlijke hoeveelheid. Waar die argumenten na mei 2003 tot een minimum worden gereduceerd, blijft de hoeveelheid *internationalism* argumenten tegen per maand substantieel.

Figuur 4: *Aantal argumenten tegen uit de internationalism en de realism categorie*

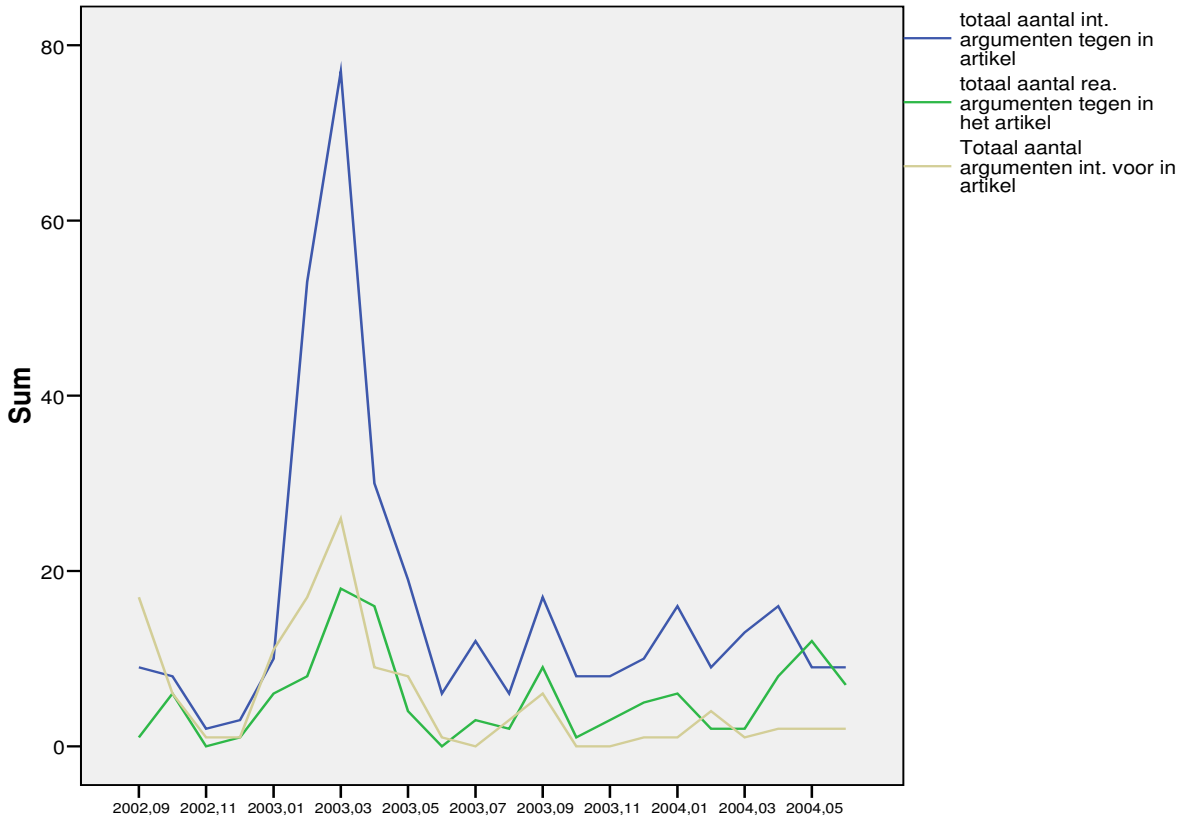

Wat betreft de toon (Figuur 5) van de gepubliceerde artikelen, blijkt dat vrijwel gedurende de hele periode de meeste artikelen een neutrale toon kenden. In aanloop naar de oorlog waren er een aantal momenten waarop er een meerderheid was van artikelen die de oorlog als legitiem bestempelden. Maar naar mate de oorlog vordert draait deze trend zich om, en verschijnen er tot het einde van de onderzoeksperiode meer artikelen die de oorlog beschouwen als 'niet-legitiem'.

Figuur 5: *De toon van artikelen door de tijd heen*

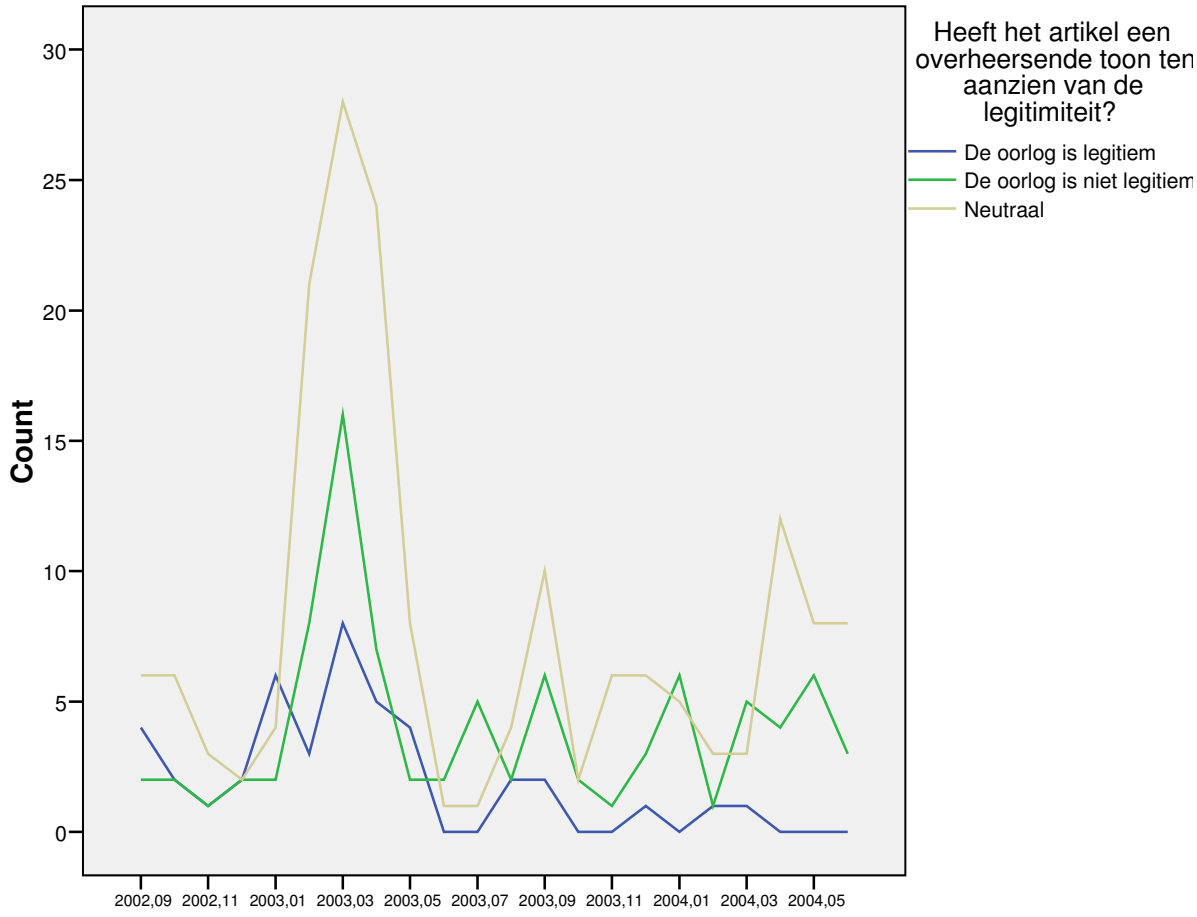

De waarden van deze grafiek zijn vervolgens gehercodeerd. Hierbij kregen de artikelen met als toon '*de oorlog is legitiem*' de waarde -1, '*de oorlog is niet-legitiem*' kreeg een waarde van 1 en 'neutraal' de waarde 0. De gemiddelden hiervan per week leveren de grafiek op van Figuur 6. Daarin is te zien dat gedurende de hele periode de toon van de

artikelen steeds meer richting '*de oorlog is niet-legitiem'* is gegaan. In juli 2003 kende deze trend een piek. Tot februari 2003 komt het gemiddelde niet boven de 0 uit, hetgeen betekent dat er pas vanaf deze maand meer artikelen verschijnen in de berichtgeving die de oorlog als niet-legitiem duiden, dan als wel legitiem.

Figuur 6: *Toon en jaar en maand*

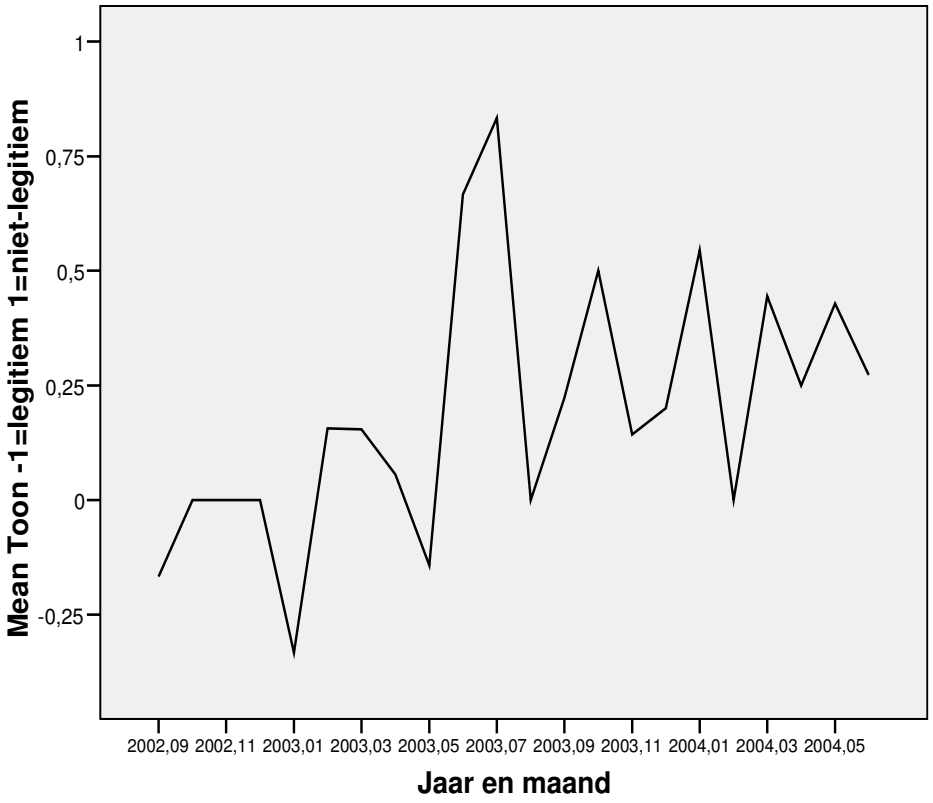

4.2 RQ2: *Internationalism vs. Realism*

Wordt de discussie over de legitimiteit van de oorlog gevoerd op basis van 'internationalism' (objectief en rationeel) argumenten, of meer aan de hand van 'realism' (subjectief en emotioneel) argumenten?

Één van de meest opvallende resultaten van dit onderzoek werd al duidelijk in de bovenstaande paragraaf. Namelijk het feit dat de argumentatie voor de legitimiteit van de oorlog vooral geschiedde op basis van *realism* argumenten, terwijl er bij de argumentatie tegen de oorlog vooral een sterke nadruk lag op argumenten uit de *internationalism*

categorie. In totaal verschenen er 119 argumenten voor de legitimiteit uit de categorie *internationalism* in de berichtgeving. De argumenten voor uit de *realism* categorie kwamen 214 keer voor in de berichtgeving. Bij de argumenten tegen waren er 350 die behoorden tot de categorie *internationalism* en 119 tot de *realism* categorie. Aan de hand van een *paired samples t-test* is geanalyseerd of per artikel, het gemiddeld aantal argumenten per categorie, significant verschilt. Gemiddeld verschenen er 0,4 *internationalism* argumenten per artikel voor de legitimiteit. De *realism* argumenten voor hadden hier een score van 0,71 argumenten per artikel. Dit verschil is significant (p=0; t= -5,324). De argumentatie voor de legitimiteit van de oorlog, geschiedde dus beduidend vaker aan de hand van argumenten uit de *realism* categorie, dan uit de *internationalism* categorie. Ook bij de argumenten tegen is dit verschil significant (p=0, t=8,350). Gemiddeld verschenen er 1,16 *internationalism* argumenten tegen de legitimiteit van de oorlog, tegen slechts 0,4 *realism* argumenten. Tenslotte bleek ook het verschil, in de gemiddelden van het totaal aantal voor (1,1 argumenten per artikel) en tegen (1,56 argumenten per artikel) argumenten per artikel, significant (p=0, t=-3,665). In Tabel 1 is precies te zien hoe deze cijfers tot stand zijn gekomen, en hoe vaak welk argument is genoemd.

Tabel 1: *Aantal argumenten in berichtgeving*

Argumenten *Internationalism* voor	#	**Argumenten *Internationalism* tegen**	#
Internationaal recht	26	Internationaal recht	100
Diplomatieke middelen uitgeput	20	VN autoriseren de oorlog niet	118
Irak is een groot en direct gevaar	39	Humanitaire argument niet geldig	3
Irak steunt actief terroristen	16	Diplomatieke middelen niet uitgeput	48
Irak is gevaar voor de VS	18	Irak geen direct gevaar voor VS	71
Argumenten *Realism* voor	#	Irak steunt geen terroristen	10
Humanitaire en morele gronden	108	**Argumenten *Realism* tegen**	#
Patriottisme	2	Irakezen hebben het goed	0
Oorlog is wraak/reactie op 9/11	9	Het gaat de VS alleen om olie	7
VS mogen/moeten unilateraal handelen	67	Interventie geen garantie voor verbetering	106
Praten heeft geen zin	8	Oorlog is financieel niet goed	6
'*Better safe, than sorry*'	5		
Terroristen op Iraaks grondgebied	7		
Irak is gevaar voor Israel en M-O	8		

In Tabel 1 is te zien dat het meest verschenen argument voor de legitimiteit van de oorlog, de humanitaire en morele gronden zijn. Het op één na meest gehanteerde argument is dat de VS het recht hebben unilateraal te handelen. Beide argumenten behoren tot de categorie *realism.* Bij de argumenten tegen de legitimiteit is het feit dat de VN de oorlog niet autoriseren het meest verschenen in de dagbladen. Daarna volgt het argument dat de interventie geen verbetering zal betekenen, en net iets minder vaak werd het Internationaal Recht gebruikt om de legitimiteit van de oorlog te bekritiseren.

De onderzoeksperiode kan worden opgesplitst in drie verschillende delen. De aanloop naar de oorlog (1), de oorlog zelf en de val van Saddam Hussein (2), en vervolgens de nasleep waarbij de troepen trachten Irak te stabiliseren en op te bouwen (3). De eerste periode duurt van 12 september 2003 tot 20 maart 2003. De tweede periode loopt van 20 maart 2003 tot 1 mei 2003. De derde periode duurt van 1 mei 2003 tot 28 juni 2004.

Van elk van deze perioden is het gemiddelde uitgerekend van het aantal argumenten per artikel. De volgende grafieken schetsen een beeld van hoe vaak welke argumenten in welke periode in de artikelen stonden.

Figuur 7: *Gemiddeld aantal argumenten voor en tegen per artikel*

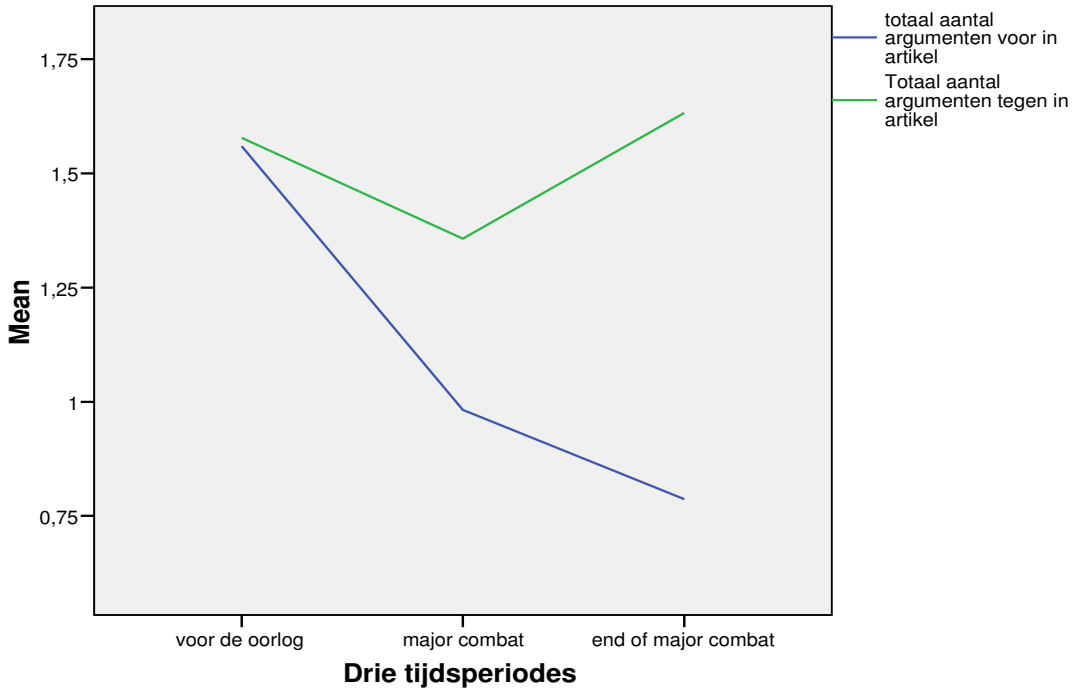

In Figuur 7 is te zien dat gemiddeld ongeveer evenveel argumenten voor als tegen per artikel verschenen in de periode voor de oorlog. Opvallend is dat vervolgens tijdens de oorlog het aantal argumenten voor sterk afneemt. Het gemiddeld aantal argumenten tegen neemt ook af, maar wel veel minder sterk. In de derde periode neemt het aantal argumenten tegen zelfs toe, terwijl het volume van de argumenten voor nog verder afneemt. Het verschil tussen de perioden bij de argumenten voor de legitimiteit is significant (F=8,278, en p=.00). Dit is niet het geval bij het verschil tussen de perioden van het gemiddeld aantal argumenten tegen (F=0,759, p=.469). Het verschil tussen beide grafieken is alleen in de derde periode ('end of major combat') significant. De exacte waarden die hierbij horen zijn te vinden in Tabel 2.

In Figuur 8 is de ontwikkeling te zien van het gemiddeld aantal *internationalism* en *realism* argumenten voor de legitimiteit van de oorlog. Het verschil tussen beide grafieken is zeer interessant. In beide gevallen blijkt dat de argumenten voor sterk afnemen naar mate de tijd verstrijkt. Bij de *internationalism* argumentatie is dit verval echter veel groter

dan bij de *realism* argumenten. Waar vanaf het moment dat de oorlog begint nauwelijks meer argumenten voor uit de *internationalism* categorie verschijnen (net boven de 0,2 per artikel), verschijnen er wel nog ongeveer 0,8 *realism* argumenten voor per artikel. Ook daarna blijven de *realism* argumenten vaker voorkomen dan de *internationalism* argumenten. Aan de hand van een ANOVA blijkt de grafiek van de *internationalism* argumenten significant (F=12,143, en p=.00), maar het verschil tussen de perioden van het aantal *realism* argumenten is net niet significant (F=2,986, en p=.052). Het verschil in gemiddelden tussen de *internationalism* en *realism* argumenten is niet significant in de eerste periode, maar wel in de laatste twee (zie Tabel 2).

Figuur 8: *Gemiddeld aantal internationalism en realism argumenten voor per artikel*

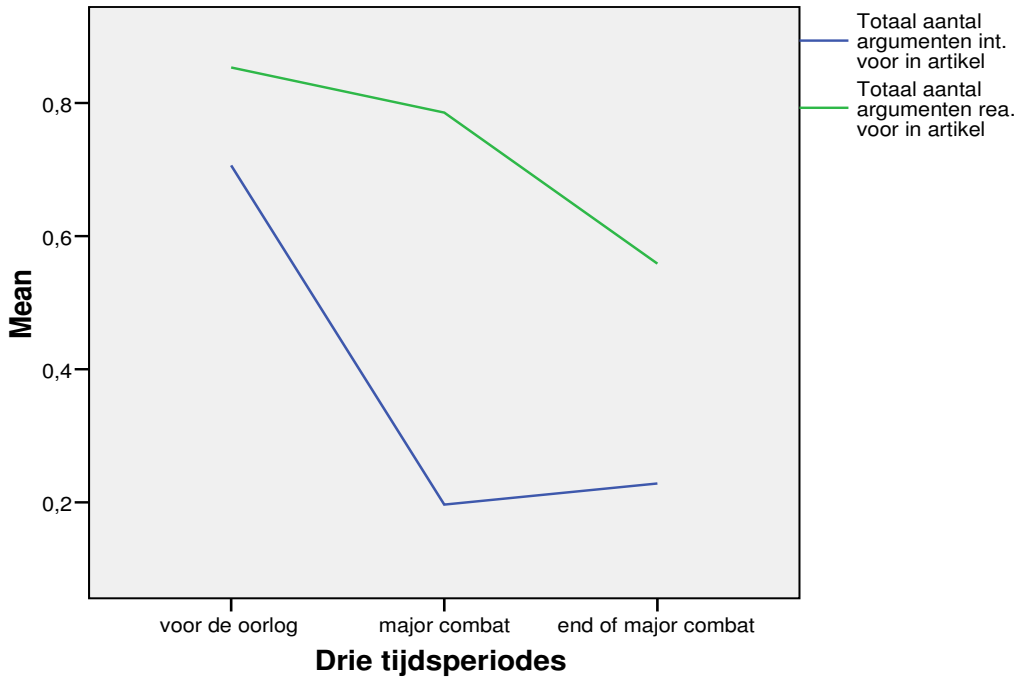

In Figuur 9 zijn het gemiddeld aantal *internationalism* en *realism* argumenten tegen de legitimiteit per artikel te zien. In aanloop naar de oorlog is de hoeveelheid *realism* argumenten tegen erg klein (net 0,25 per artikel). Naar mate de oorlog vordert stijgt dit aantal heel licht. Het aantal *internationalism* argumenten tegen is vooral interessant in vergelijking met het aantal *internationalism* argumenten dat vóór de oorlog pleit. Deze

grafiek is ook opgenomen in Figuur 9. Te zien is dat beide categorieën argumenten behoorlijk prominent aanwezig zijn 'voor de oorlog', maar tijdens 'major combat' wordt het aandeel van de '*internationalism* argumenten voor' marginaal, terwijl de '*internationalism* argumenten tegen' met een score van ongeveer 0,9 per artikel nog sterk aanwezig zijn. In de laatste periode neemt het gemiddelde aantal '*internationalism* argumenten tegen', zelfs nog toe. De '*internationalism* argumenten voor' blijven in dezelfde periode op een even laag niveau als gedurende 'major combat'. De verschillen tussen de tijdsperiodes van de argumenten tegen zijn niet significant. De *realism* argumenten kennen een F-waarde van 2,022 en p=.134, en voor de *internationalism* argumenten geldt dat F=1,321 en p=.268. De verschillen tussen deze beide grafieken zijn in iedere tijdsperiode significant (zie Tabel 2). Ook het verschil tussen de gemiddelden van het aantal '*internationalism* argumenten voor', en het aantal '*internationalism* argumenten tegen', is overal significant.

Figuur 9: *Gemiddeld aantal internationalism en realism argumenten tegen per artikel*

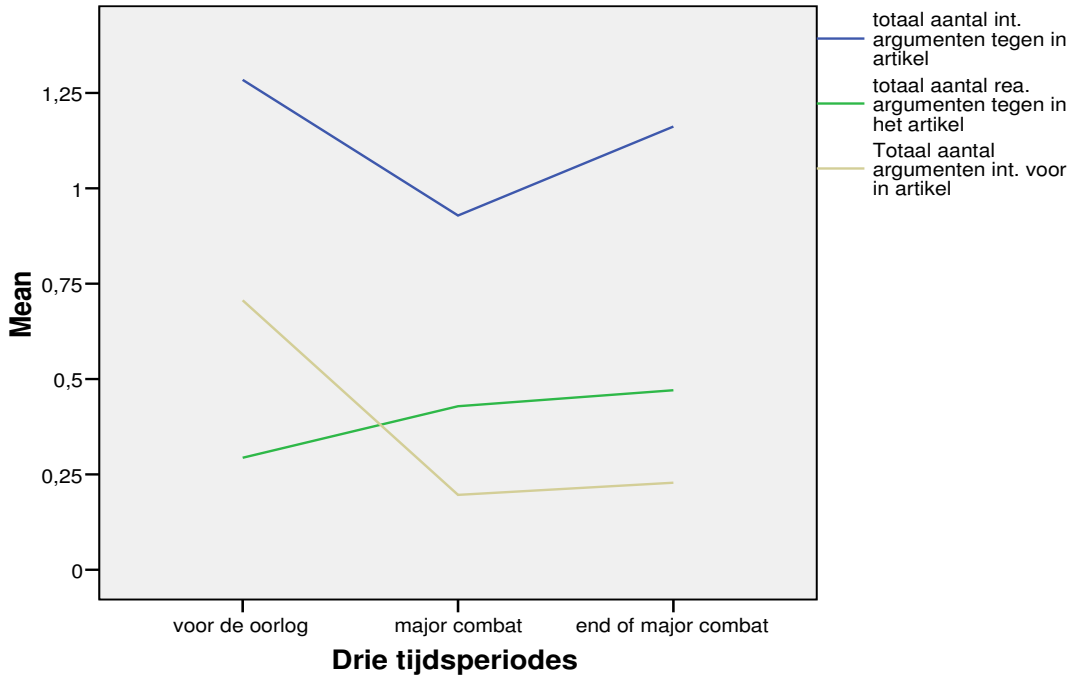

In Tabel 2 is een overzicht te vinden van de waarden van een aantal uitgevoerde *paired samples t-test's*. Deze analyses beschrijven of de verschillen tussen de grafieken uit Figuur 7,8 en 9 significant zijn per tijdsperiode.

Tabel 2: *Paired samples t-test's van alle periodes*

Periode	Variabele	Mean	t-waarde	P	Significant
1	Tot. voor	1,56	-0,077	.939	Nee
	Tot. tegen	1,58			
1	Int. voor	0,71	-1,216	.227	Nee
	Rea. voor	0,85			
1	Int. tegen	1,28	5,706	.000	Ja
	Rea. tegen	0,29			
1	Int. voor	0,71	-3,408	.001	Ja
	Int. tegen	1,28			
2	Tot. voor	0,98	-1,446	.154	Nee
	Tot. tegen	1,36			
2	Int. voor	0,20	-5,337	.000	Ja
	Rea. voor	0,79			
2	Int. tegen	0,93	2,832	.006	Ja
	Rea. tegen	0,43			
2	Int. voor	0,20	-4,408	.000	Ja
	Int. tegen	0,93			
3	Tot. voor	0,79	-5,188	.000	Ja
	Tot. tegen	1,63			
3	Int. voor	0,23	-4,622	.000	Ja
	Rea. voor	0,56			
3	Int. tegen	1,16	5,452	.000	Ja
	Rea. tegen	0,47			
3	Int. voor	0,23	-7,752	.000	Ja
	Int. tegen	1,16			

De resultaten van Tabel 2 laten zien dat de verschillen het grootst waren in de laatste periode. Waar er daarvoor nog geen significante verschillen waren tussen de totale hoeveelheid voor en tegen argumenten, is er in de nasleep van de oorlog wel een

significant verschil te zien. Daarnaast is ook de eerste onderzoeksperiode de enige waarin er geen significant verschil is tussen het aantal '*internationalism* argumenten voor' en het aantal '*realism* argumenten voor'. Wanneer de oorlog begint (periode 2) verschijnen er definitief meer '*realism* argumenten voor', dan *internationalism* argumenten voor de legitimiteit van de oorlog. Verder is te zien dat het aantal *internationalism* argumenten 'tegen' altijd significant groter is geweest dan het aantal *internationalism* argumenten 'voor'. Aan de gemiddelden en de t-waarden is mooi te zien hoe in iedere periode het verschil tussen beide steeds groter wordt.

4.3 RQ3: Bronnen

Welke bronnen/actoren verschijnen in de dagbladen in het debat over het legitimiteitvraagstuk? Zijn er verschillen in de hoeveelheid en soort argumenten tussen Republikeinen en leden van de Democratische partij in de dagbladen?

In de Bijlage C is een volledig overzicht te vinden waarin staat hoe vaak welke actor/bron welk argument heeft gegeven in de berichtgeving. Zo heeft Bush bijvoorbeeld 5 keer gesteld dat alle diplomatieke middelen zijn uitgeput. Daarnaast werd hij in de dagbladen 33 keer geciteerd wanneer hij stelde dat de Irak oorlog legitiem was omdat er democratie behoort te zijn in Irak. Verder heeft Kofi Annan 18 keer geconstateerd dat een oorlog alleen legitiem kan zijn wanneer de VN het gebruik van geweld autoriseren. John Edwards stelde 1 keer dat Irak een groot en direct gevaar is voor haar buurlanden, en 8 professoren beargumenteerden dat een interventie geen reden zou zijn voor verbetering in Irak. Aangezien de hoeveelheid aan verschillende bronnen ontzettend groot was, en daarmee onoverzichtelijk en moeilijk analyseerbaar, zijn de verschillende bronnen geclusterd in categorieën. Dit is gebeurd aan de hand van onderstaande indeling in Tabel 3. In het databestand zijn daarbij de string-variabelen gehercodeerd tot numerieke variabelen.

Tabel 3: *Categorisatie bronnen*

Bush	1 Republikein	India	6 Landen M-O/Azie
Powell		Indonesië	
Rice		Iran	
Rumsfeld		Saudi – Arabie	
Wolfowitz		China	
McCain		Egypte	
Overig regeringsbron		Syrië	
Democraat	2 Democraat	Turkije	
Edwards		Irak	
Kerry		Hussein	
Journalist	3 Journalist	Jordanie	
UK	4 UK	VN	7 VN
Straw		Annan	
Leger UK		Blix	
Blair		Burger Irak	8 Internationale Burgers
Duitsland	5 Europese Landen	Burger VS	
Schroder		Burger Griekenland	
Fischer		Burger Frankrijk	
Frankrijk		Sociale groep	9 Overige
Chirac		Vaticaan	
Villepin		Overig	
Zapatero		Howard	
Rusland		Leger VS	
Poetin		Professor	
Griekenland		VS Diplomaat	
EU			

Vervolgens is er een nieuw databestand aangemaakt waarin de onderzoekseenheden niet langer de artikelen waren, maar de argumenten zelf. Per argument is toen gecodeerd tot welke categorie argumenten het behoorde (*internationalism* voor, *realism* voor, *internationalism* tegen, of *realism* tegen), en van welke bron dit argument afkomstig was (aan de hand van de indeling in Tabel 3). Dit leverde het staafdiagram van Figuur 10 op.

Figuur 10: *Grafiek argumenten en bronnen*

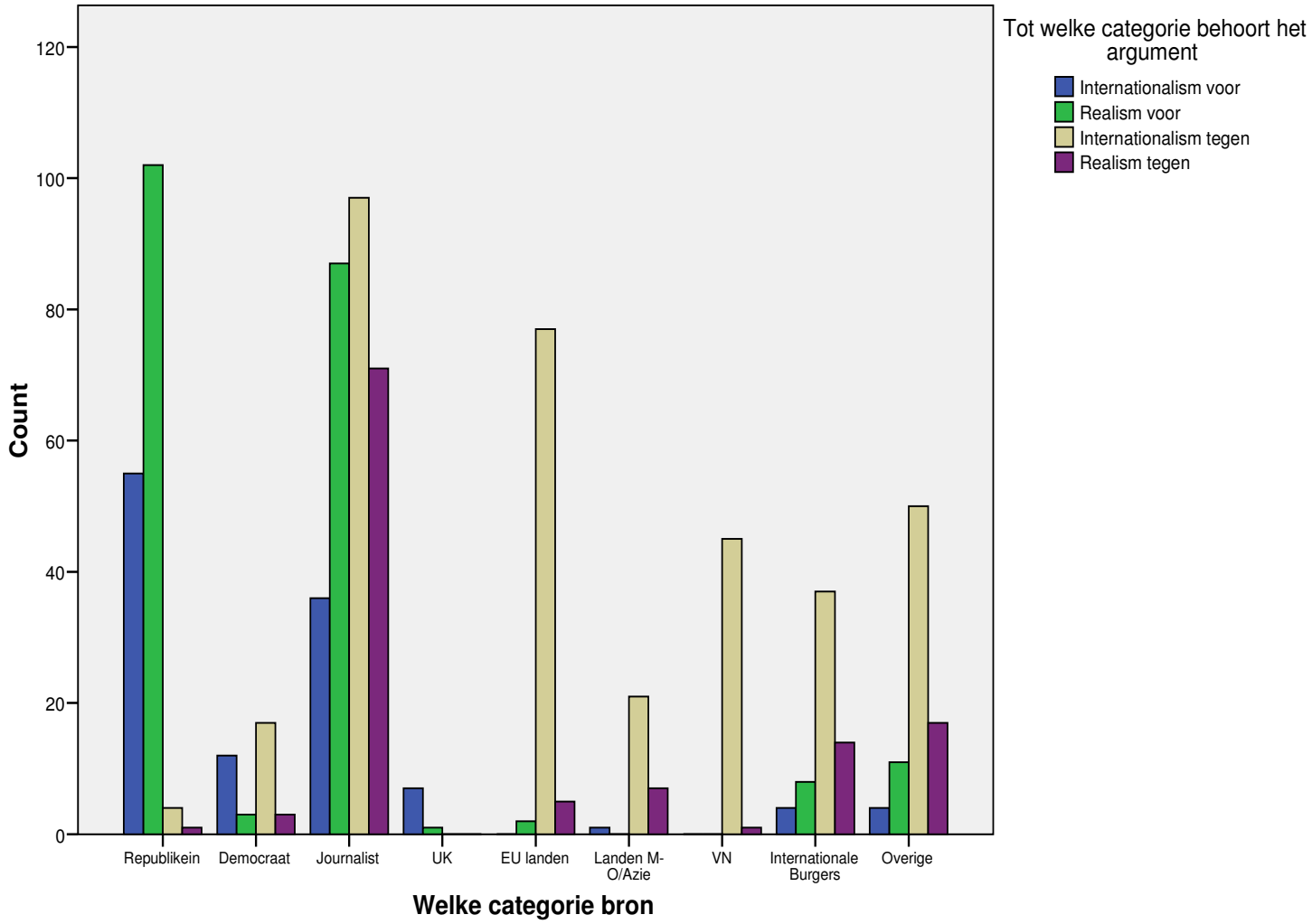

Een aantal zaken zijn hierbij opvallend. Allereerst is duidelijk te zien dat de Democraten slechts zeer sporadisch zijn voorgekomen in de berichtgeving. Slechts 35 argumenten uit het Democratische kamp tegenover 162 argumenten van Republikeinen. Verder is te zien dat zowel de Europese, Aziatische als de landen uit het Midden-Oosten vrijwel allemaal de legitimiteit van de oorlog bekritiseerden. Ook is te zien dat de VN zich vrijwel constant heeft uitgesproken tegen de legitimiteit op basis van argumenten uit de *internationalism* categorie.

Een Chi² toets van Figuur 10 leverde een waarde op van 464,137 en een significantie van 0.00 (24 vrijheidsgraden). Cramer's V liet een positieve samenhang zijn van .440 en was ook significant (p=.00). Daarnaast is ook nog een Chi² uitgerekend met alleen de argumenten van Republikeinen en Democraten. Daarbij was Chi² 82,331 (df=3, p=.00). De Republikeinen hadden dus een significant groter aandeel in het debat dat gevoerd werd in de dagbladen, dan de Democraten.

Met betrekking tot de hypothese wordt duidelijk dat de Republikeinen, oftewel de regeringsbronnen, buitengewoon sterk waren vertegenwoordigd in de berichtgeving. Alleen de groep 'journalisten' levert meer bronnen. Aangezien deze groep niet echt kan worden gerekend tot de 'niet-regeringsbronnen' omdat ze geen politieke macht bezitten, moeten de 'journalisten' met het oog op de hypothese enigszins buiten beschouwing worden gelaten. Het aantal keren dat actoren uit Europese landen geciteerd worden (84 keer) is precies de helft van hoe vaak de Republikeinen hun standpunt betreffende de legitimiteit van de Irak oorlog beargumenteren in de artikelen.

De argumenten die de Republikeinen gebruikten om voor de legitimiteit van de oorlog te pleiten waren vooral afkomstig uit de categorie *realism*. Waar de Republikeinen vrijwel zonder uitzondering voor de legitimiteit beargumenteerden, verdedigden de Democraten geen eenduidig standpunt in de berichtgeving. Vijftien argumenten uit het Democratische kamp onderstreepten de legitimiteit, en twintig keer betoogde men juist tegen de legitimiteit van de oorlog. De verschillende journalisten en opiniemakers publiceerden van elke categorie argumenten een substantiële hoeveelheid. Dominant waren de argumenten tegen uit de categorie *internationalism*. Daarnaast maakten zij ook veel gebruik van de argumenten uit de *realism* categorie tegen. Daarmee passen de journalisten goed in de totale tendens van de discussie over het legitimiteitvraagstuk, waarbij het meest gebruik werd gemaakt van de '*internationalism* argumenten tegen', daarna de '*realism* argumenten voor', en daar een stuk achter de twee andere categorieën.

In de theorie kwam naar voren dat er in het nieuws een sterke nadruk ligt op bronnen met een officiële (politieke) functie (Kumar, 2006). In dit onderzoek kunnen de bronnen uit

de categorieën 1,2 en 4 t/m 7 gerekend worden tot officiële (politieke) bronnen. Alleen categorie 3 (journalisten) en 8 (burgers) behoren tot de niet-politieke of niet-officiële bronnen. Categorie 9 is een twijfelgeval, en is hier daarom buiten beschouwing gelaten. Dit levert dan een verdeling op van 364 argumenten van officiële/politieke bronnen, tegen 354 argumenten van 'niet-politieke' bronnen. Het blijkt dus dat beide groepen ongeveer even vaak voorkwamen in de berichtgeving.

4.4 RQ4: Zwaarte van de oorlog

Heeft de zwaarte van de oorlog invloed op de mate en de manier waarop het legitimiteitvraagstuk wordt behandeld in de media?

Op dagbasis bleek er geen noemenswaardige correlatie of causaal verband te zijn tussen het aantal slachtoffers en de berichtgeving de dag daarop. Wanneer deze resultaten echter per week worden bekeken zijn er wel een aantal verbanden te ontdekken.

Zo is er een significante correlatie van .5 tussen het aantal doden per week en het aantal argumenten tegen in de week daarop. Een regressieanalyse hiervan geeft een regressiecoëfficiënt van .207 en een R Square van .246. Dit betekent dat het aantal doden van vorige week voor 25% bepaald hoeveel argumenten tegen de legitimiteit van de oorlog er de volgende week verschijnen. Ook wanneer de berichtgeving van vorige week als voorspeller wordt toegevoegd blijft dit causale verband redelijk overeind. De proportie verklaarde variantie is met beide onafhankelijke variabelen 26%, en de regressiecoëfficiënt van de variabele 'doden van vorige week' is .187. Bij de argumenten tegen uit de *internationalism* categorie is dit .126, en bij de argumenten tegen uit de *realism* categorie is dit .065.

Bij de '*internationalism* argumenten voor' is het verband een stuk kleiner, daarbij wordt een proportie verklaarde variantie van .119 geconstateerd, en een regressiecoëfficiënt van .026 (ook getoetst op de berichtgeving van vorige week). Het aantal doden heeft een heel klein effect van .077 op de hoeveelheid '*realism* argumenten voor' van volgende week. Op

de totale hoeveelheid argumenten voor de legitimiteit hebben de hoeveelheid doden een effect van .104.

Daarmee is te concluderen dat de zwaarte van de oorlog vooral een effect heeft gehad op het verschijnen van argumenten tegen de legitimiteit van de oorlog. De mate waarin er argumenten voor de legitimiteit in de berichtgeving verschenen werd nauwelijks beïnvloed, ook niet negatief, door de zwaarte van de oorlog. Een overzicht van alle resultaten is te vinden in Tabel 4.

Tabel 4: *Statistiek zwaarte*

	Aantal doden van vorige week (zwaarte van de oorlog)		
Categorie (per week)	R Square (met berichtgeving vorige week)	B (met berichtgeving vorige week)	Pearson Correlation
Int voor	.119	.026*	.257*
Rea voor	.443	.077**	.434**
Tot voor	.378	.104**	.400**
Int tegen	.186	.126**	.430**
Rea tegen	.276	.065**	.481**
Tot tegen	.262	.187*	.496**
Balans	.077	-.075*	-.276*

*significant op 0.05 niveau

**significant op 0.01 niveau

Vervolgens is er een variabele ('Balans') aangemaakt waarbij het totale aantal argumenten tegen per week, is afgetrokken van het totaal aantal argumenten voor per week. Deze variabele beschrijft daarmee in hoeverre er verhoudingsgewijs veel argumenten voor de legitimiteit zijn verschenen (positief getal) of juist veel argumenten tegen de legitimiteit (negatief getal). Een regressieanalyse hiervan geeft een proportie verklaarde variantie van .077 en een regressiecoëfficiënt van -.075 (ook gecontroleerd op de berichtgeving van vorige week). Er bestaat dus een lichte negatieve samenhang, hetgeen betekent dat

wanneer het aantal doden stijgt, er de week daarop in verhouding meer argumenten tegen de legitimiteit van de oorlog zullen verschijnen.

In zijn algemeenheid blijkt dat de zwaarte van de oorlog een aardige voorspeller is voor de mate waarin de legitimiteit van de oorlog in de dagbladen wordt besproken. Gecontroleerd op de berichtgeving van vorige week levert dit een regressiecoëfficiënt op van .275 en een proportie verklaarde variantie van .322. Dit betekent dat wanneer er 1 dode meer valt, er .275 meer argumenten verschijnen in de berichtgeving. Dit lijkt niet heel veel, maar wanneer er meerdere doden vallen, kan het aantal argumenten wel snel oplopen. De correlatie aan de hand van Pearson is .481 en significant. Wanneer de hoeveelheid doden toeneemt, wordt de legitimiteit van de oorlog dus ook heviger bediscussieerd in de dagbladen.

Ter illustratie is in Figuur 11 te zien waar de pieken van de zwaarte van de oorlog (aantal doden) zich bevinden.

Figuur 11: *Het aantal slachtoffers per week*

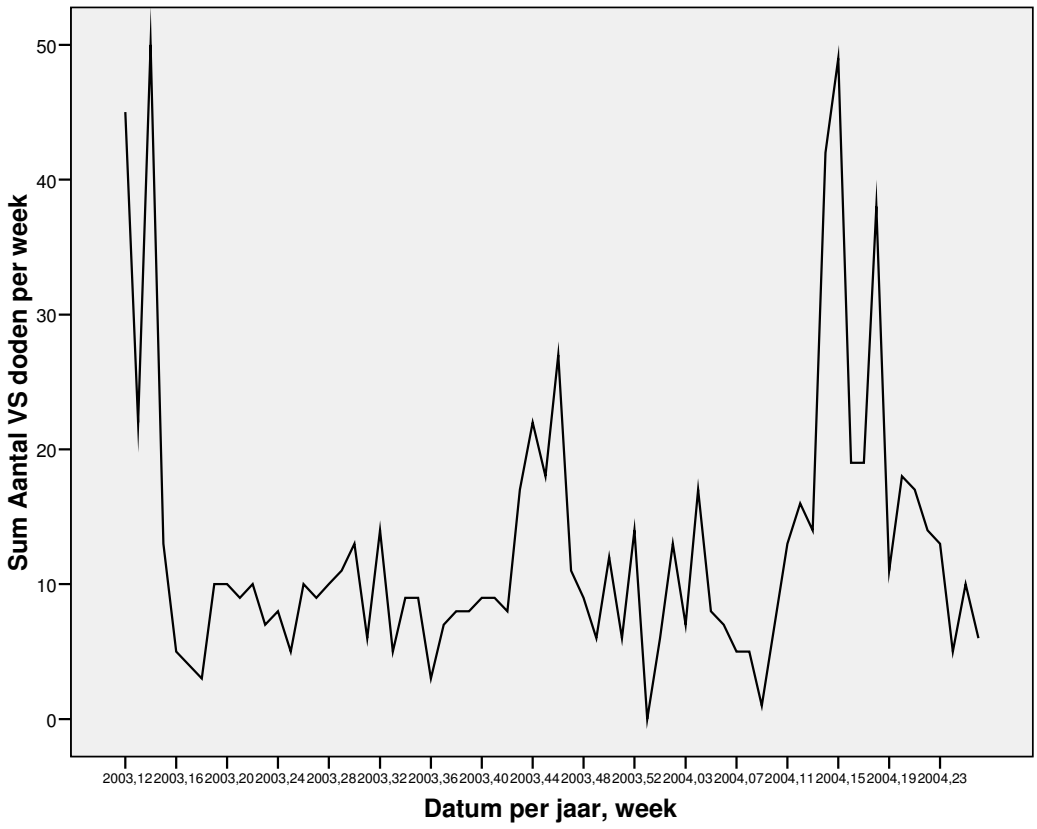

4.5 RQ5: Verschillen tussen *The New York Times* en *The Washington Post*

Zijn er verschillen te ontdekken in de manier waarop The Washington Post het legitimiteitvraagstuk behandeld, en de manier waarop The New York Times dat doet?

In *The New York Times* bevatte 55% van de artikelen tenminste één argument voor de legitimiteit. Dit aantal was vrijwel gelijk bij *The Washington Post*, waarbij in 56% van de artikelen tenminste één argument voor de legitimiteit verscheen. Wel was er een verschil tussen de hoeveelheid artikelen waarin tenminste één argument tegen de legitimiteit stond. In *The New York Times* stonden in 84% van de artikelen één of meer argumenten tegen, in *The Washington Post* waren dit er 70%. Aan de hand van een *independent samples t-test* blijkt dit verschil significant (t-waarde = -2,847; p=.005).

In Tabel 5 zijn de bevindingen te zien over de toon van de artikelen ten aanzien van de legitimiteit van de Irak oorlog. De meeste artikelen kende een toon ten aanzien van de

legitimiteit die het best te omschrijven was als neutraal. Van de artikelen die wel een *bias* of standpunt hadden over de legitimiteit waren er ruim twee keer zoveel artikelen die de oorlog bestempelden als 'niet-legitiem', dan als 'legitiem'. Daarbij is een verschil te herkennen tussen de artikelen uit *The New York Times* en *The Washington Post*. De krant uit Washington kende namelijk duidelijk meer artikelen die de oorlog als legitiem bestempelden.

Tabel 5: *Toon en krant*

	De oorlog is legitiem	De oorlog is niet legitiem	Neutraal	Totaal
The New York Times	12 (7,9%)	47 (30,9%)	93 (61,2%)	152 (100%)
The Washington Post	30 (20,1%)	41 (27,5%)	78 (52,3%)	149 (100%)
Totaal	42 (14%)	88 (29,2%)	171 (56,8%)	301 (100%)

Om te kijken of dit verschil tussen *The New York Times* en *The Washington Post* significant is, is er een dummyvariabele aangemaakt van de variabele 'toon'. Aan de hand van deze variabele bleek het verschil tussen *The Washington Post* en *The New York Times* significant (t=3,091; p=002). De *Post* had een *mean* van .80 en de *Times* een *mean* van .92 (0=legitiem, 1=neutraal/niet-legitiem).

Naast het uitvoeren van een t-test is ook Chi² berekend. Chi² had een waarde van 9,410 en was met .009 significant (2 vrijheidsgraden). Er kan dus worden geconcludeerd dat *The Washington Post* de oorlog vaker als 'legitiem' duidde, dan *The New York Times*.

Het belangrijkste verschil tussen *The New York Times* en *The Washington Post* zijn de hoeveelheid argumenten tegen. Twee *independent samples t-testen* tonen aan dat zowel het verschil in aantal *internationalism* argumenten tegen (t=2,735, p=.007) als de totale hoeveelheid argumenten tegen significant is (t=2,769, p=.006). Het blijkt dus dat er in *The New York Times* vaker meer argumenten tegen stonden, dan in *The Washington Post*. Het

verloop van dit proces door de tijd heen is te zien in Figuur 12 en 13. Een significant verschil in de manier waarop beide kranten beargumenteerden dat de oorlog wel legitiem was is niet gevonden.

Figuur 12: *Totaal aantal argumenten tegen per artikel in The New York Times en The Washington Post*

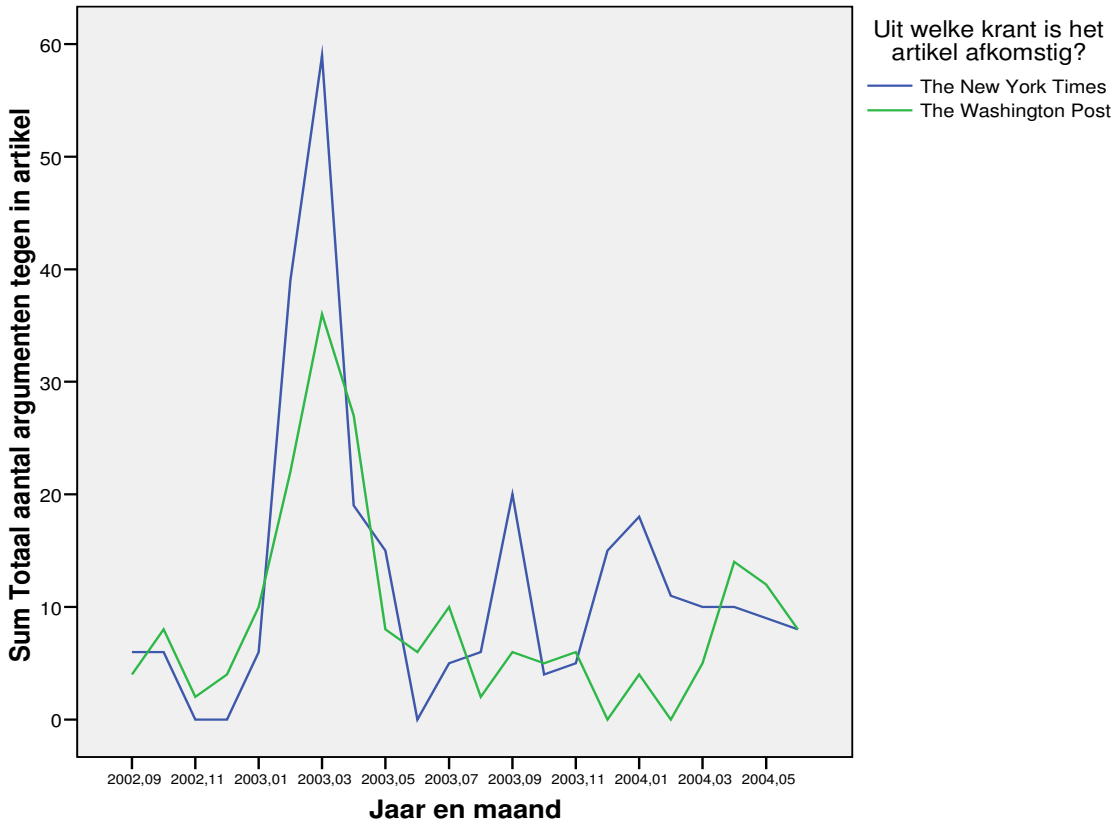

Figuur 13: *Totaal aantal internationalism argumenten tegen per artikel in The New York Times en The Washington Post*

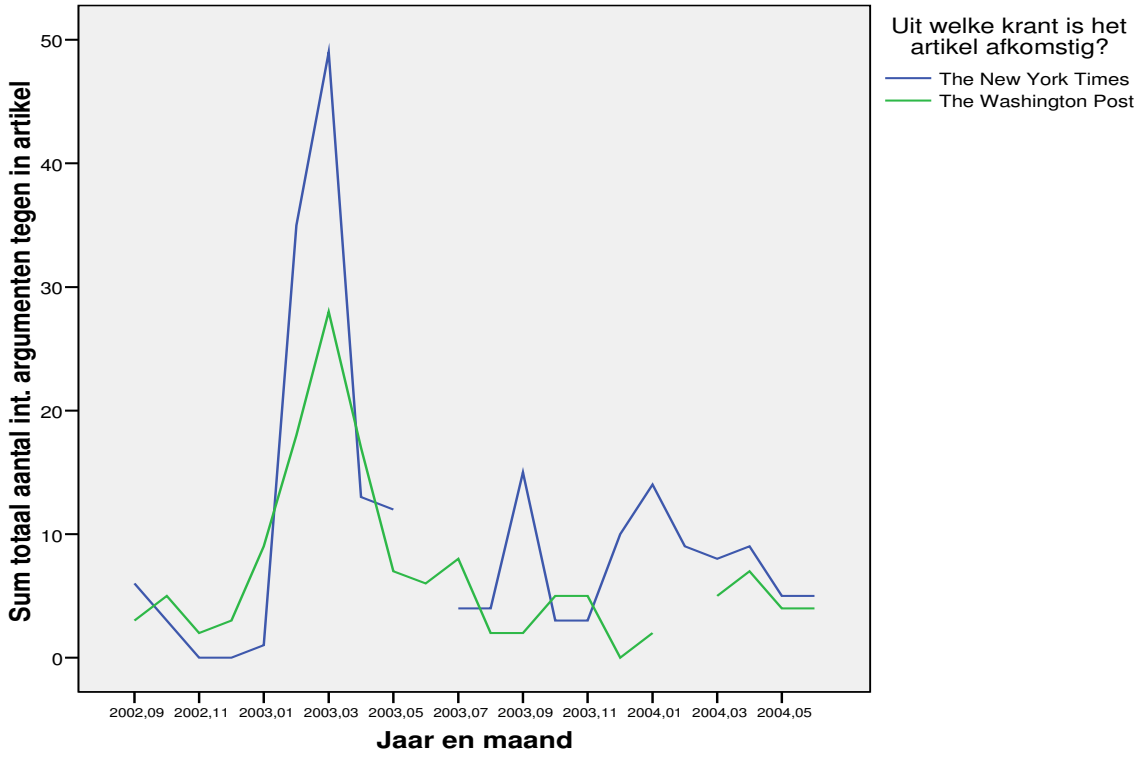

Om naast de totale aantalen ook het verloop statistisch te kunnen meten is wederom gebruik gemaakt van de opsplitsing van de onderzoeksperiode in drie delen (zie 7.2). Slechts in een paar gevallen bleken er tussen beide dagbladen significante verschillen per tijdsperiode te ontdekken.

In Figuur 14 is te zien dat er voor de oorlog gemiddeld ongeveer evenveel argumenten voor de legitimiteit staan in *The New York Times* en *The Washington Post*. Wanneer de oorlog echter begint ('major combat') verschilt het aantal argumenten dat in de dagbladen verschijnt sterk. Waar er in *The Washington Post* gemiddeld 1.15 argumenten voor de legitimiteit staan per artikel, staan er in die periode gemiddeld .74 argumenten voor in *The New York Times.* De verschillen tussen de perioden per krant zijn significant voor *The New York Times* (F=8,397, p=0,00), maar zijn niet significant voor *The Washington Post* (F=2,052, p=.132). Ten opzichte van elkaar (de *Times* en de *Post*) zijn de verschillen per tijdsperiode nergens significant. Daarvoor is de tijdsperiode en de hoeveelheid artikelen van 'major combat' waarschijnlijk te klein.

Figuur 14: *Gemiddeld aantal argumenten voor in The New York Times en The Washington Post*

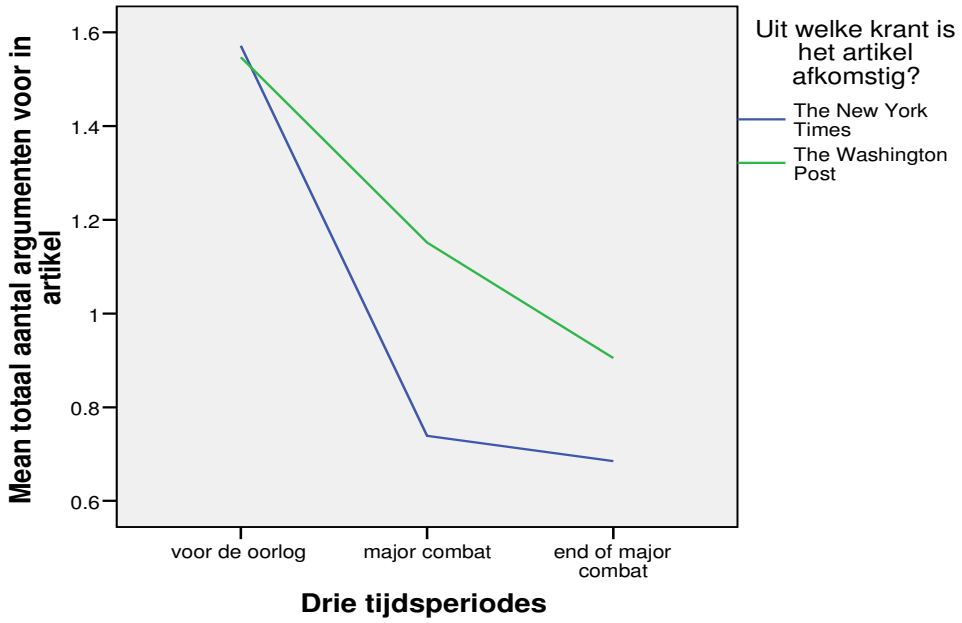

In Figuur 15 is te zien dat het aantal argumenten tegen de legitimiteit van de oorlog in elke tijdsperiode groter is in *The New York Times*, dan in *The Washington Post*. De verschillen per dagblad tussen de tijdsperiodes zijn niet significant. Alleen het verschil tussen beide dagbladen in periode 3 is significant. Een t-test hiervan geeft een t-waarde van 2,068 en p=.041. In de periode '*end of major combat*' verschenen er dus significant meer argumenten tegen in *The New York Times* dan in *The Washington Post*.

Figuur 15: *Gemiddeld aantal argumenten tegen in The New York Times en The Washington Post*

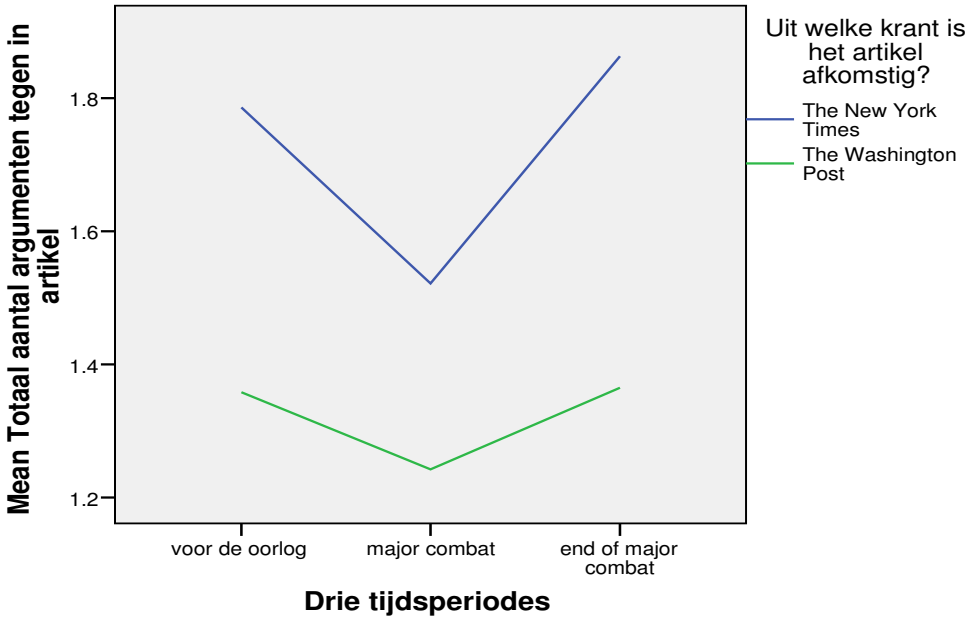

Daarnaast is ook bij de categorie '*internationalism* argumenten tegen' het verschil tussen *The New York Times* en *The Washington Post* in tijdsperiode 3 ('end of major combat') significant (F=3,104 en p=0,026).

Voor de duidelijkheid nog alle significante verschillen per dagblad op een rij. Het verschil tussen de drie tijdsperioden is voor *The Washington Post* alleen bij de '*internationalism* argumenten voor' significant (F=5,484 en p=.005). Voor *The New York Times* geldt dat de verschillen significant zijn voor de '*internationalism* argumenten voor' (F=7,255 en p=.001), de '*realism* argumenten voor' (F=3,919 en p=.022) en het totale aantal argumenten voor (F=8,397 en p=.000).

Hieruit is af te leiden dat *The Washington Post* gedurende de hele onderzoeksperiode de legitimiteit op een behoorlijk constante manier heeft behandeld. Ondanks kleine verschillen door de tijd heen, hebben ze buiten het aantal *internationalism* argumenten voor, geen significante veranderingen doorgevoerd in de toon van de berichtgeving. Bij *The New York Times* is dit wel het geval. Vanaf het moment dat de oorlog begon zijn er immers significant minder argumenten verschenen in *The New York Times* voor de legitimiteit van de Irak oorlog.

4.6 Belangrijkste bevindingen

RQ1) *Hoe ontwikkelde het legitimiteitvraagstuk van de Irak oorlog zich in Amerikaanse dagbladen gedurende de aanloop en tijdens de oorlog?*

H1) *Voor een belangrijk deel ligt hier de wetenschappelijke relevantie van het onderzoek. De literatuur biedt dan ook weinig aanknopingspunten. Wel wijzen verschillende auteurs op het feit dat de legitimiteit in aanloop naar de oorlog te weinig kritisch is besproken. Vervolgens lijkt het erop dat deze pas later in de oorlog weer belangrijk werd in de media gezien de zelfreflectie van CNN en The New York Times.*

De discussie over de legitimiteit kent eigenlijk twee echte pieken in de berichtgeving. Aan het begin van de onderzoeksperiode, wanneer voor het eerst echt wordt uitgesproken dat de Verenigde Staten mogelijk Irak willen aanvallen. En ten tweede wanneer de oorlog in maart 2003 daadwerkelijk begint. Vervolgens neemt de omvang van de berichtgeving snel af, en komt de legitimiteitvraag pas later weer terug. Een echte piek wordt echter niet meer bereikt.

Zoals de hypothese al veronderstelde is er in de vroege aanloop naar de oorlog een overwicht van argumenten die de oorlog als legitiem beschouwen. Echter, kort voordat de oorlog begint verschijnen er al meer argumenten tegen in de berichtgeving. Naar mate de oorlog vordert neemt de toon van de berichtgeving steeds meer het standpunt 'de oorlog is niet legitiem' aan. Buiten wellicht de eerste maand, werd er gedurende de hele onderzoeksperiode nooit een heel sterke pro-oorlog stemming aangetroffen in de berichtgeving.

RQ2) *Wordt de discussie over de legitimiteit van de oorlog gevoerd op basis van 'internationalism' (objectief en rationeel) argumenten, of meer aan de hand van 'realism' (subjectief en emotioneel) argumenten?*

H2) *Verschillende onderzoeken beschrijven de sfeer van het publieke debat in de Amerikaanse media, als een met een sterke pro-oorlog stemming, gedreven door patriottistische sentimenten. Op basis daarvan is de verwachting dat de legitimiteitvraag veelvuldig zal worden besproken aan de hand van realism argumenten.*

Er verschijnen uiteindelijk meer argumenten die tegen de legitimiteit pleiten in de berichtgeving dan ervoor. De argumentatie voor de legitimiteit van de oorlog geschiedde vooral op basis van *realism* argumenten (subjectief en emotioneel), en de argumentatie voor de legitimiteit van de oorlog vind juist vooral plaats op basis van *internationalism* argumenten (objectief, rationeel en juridisch). Al deze verschillen zijn significant. Naar mate de oorlog vordert daalt de hoeveelheid *internationalism* argumenten voor de legitimiteit tot een minimum. In verhouding wordt er dan steeds meer van *realism* argumenten gebruik gemaakt om voor de legitimiteit te pleiten. In de laatste periode van de duur van het onderzoek zijn de verschillen, tussen de hoeveelheid argumenten voor en tegen, het grootst. Er verschijnen dan nauwelijks nog argumenten voor de legitimiteit van de oorlog.

RQ3) *Welke bronnen/actoren verschijnen in de dagbladen in het debat over het legitimiteitvraagstuk? Zijn er verschillen in de hoeveelheid en soort argumenten tussen Republikeinen en leden van de Democratische partij in de dagbladen?*

H3) *De theorieën over 'Echoing Press' en de 'Professionalisering van de journalistiek' beschrijven dat hoogwaardige en officiële bronnen veel ruimte krijgen in de hedendaagse nieuwsmedia. Op basis daarvan is de verwachting dat de balans van bronnen aanzienlijk in het voordeel is van regeringsfunctionarissen. Naar verwachting zullen de Republikeinen vaker gebruik maken van realism argumenten, dan de Democraten. Gezien de vele kritiek op journalisten, wordt er ook verwacht dat zij veel op basis van realism argumenten de legitimiteit van de oorlog zullen verdedigen.*

De Republikeinen hadden een buitengewoon groot aandeel in de berichtgeving (20,3%). Waar de Democraten haast niet aanwezig waren in het debat (4,4%), waren de

republikeinen op de 'journalisten' na de belangrijkste bronnen in de berichtgeving. De Republikeinen beargumenteerden vrijwel uitsluitend voor de legitimiteit van de oorlog, waarbij er een grote meerderheid was van argumenten uit de *realism* categorie. Dit in tegenstelling tot de medewerkers van de VN. Zij gebruikten juist vrijwel uitsluitend argumenten uit de *internationalism* categorie om de legitimiteit te bekritiseren. De argumenten die de verschillende journalisten presenteerden waren sterk uiteenlopend. Uit alle vier de categorieën werden veelvuldig argumenten gepubliceerd. Dominant waren de *internationalism* argumenten tegen, en de *realism* argumenten voor. Door het grote aandeel van journalisten en andere schrijvers van (opinie)artikelen, bleken de argumenten van officiële/politieke bronnen en niet-politieke bronnen elkaar goed in evenwicht te houden.

RQ4) *Heeft de zwaarte van de oorlog invloed op de mate en de manier waarop het legitimiteitvraagstuk wordt behandeld in de media?*

H4) *Literatuur over de legitimiteitvraag in berichtgeving en de zwaarte van een oorlog, is niet voorhanden. Op basis van theorie over 'key events', is het echter te verwachten dat hoe meer doden er zullen vallen, hoe heviger de legitimiteit van de oorlog zal worden bediscussieerd in de media. Daarbij zal de legitimiteit vooral vaker worden bekritiseerd.*

Er is een licht causaal verband gevonden tussen de zwaarte van de oorlog (het aantal slachtoffers) en de aandacht die het legitimiteitvraagstuk krijgt in de dagbladen. Zowel bij de argumenten voor als tegen de legitimiteit bestond er een licht positief verband met de zwaarte van de oorlog. Bij de hoeveelheid argumenten tegen was dit verband het sterkst. Met een regressiecoëfficiënt van .187 bleek dat wanneer er meer slachtoffers vallen, er de week daarop ook iets meer argumenten tegen de legitimiteit van de oorlog in de dagbladen verschijnen.

RQ5) *Zijn er verschillen te ontdekken in de manier waarop The Washington Post het legitimiteitvraagstuk behandeld, en de manier waarop The New York Times dat doet?*

H5) *The Washington Post heeft een conservatiever imago dan The New York Times. Daardoor kan er verwacht worden dat The Washington Post vaker het regeringsstandpunt ten aanzien van de oorlog zal verdedigen, en zodoende de oorlog dus vaker als legitiem zal duiden dan The New York Times.*

Het belangrijkste verschil tussen *The New York Times* en *The Washington Post*, is dat er in de *Times* meer argumenten tegen de legitimiteit van de oorlog verschenen dan in de *Post* het geval was. In de totale hoeveelheid argumenten voor zat nauwelijks een verschil. Wel nam de hoeveelheid argumenten dat de legitimiteit van de oorlog verdedigde in *The New York Times* veel sterker af toen de oorlog begon dan in *The Washington Post.* Ook verschenen er in *The Washington Post* meer artikelen die de oorlog als legitiem beschouwden dan in *The New York Times*. Daarentegen verschenen er in *The New York Times* juist iets meer artikelen die de legitimiteit van de oorlog bekritiseerden dan in *The Washington Post.*

5 Conclusie en Discussie

Op een aantal vlakken liggen de resultaten van dit onderzoek in het verlengde van bestaande theoretische inzichten. De waarde van deze resultaten, moet dus niet zozeer gezocht worden in de bijdrage aan de evolutie van de theorie, maar meer in het verifiëren of bepaalde theorieën ook van toepassing waren in de berichtgeving over de Irak oorlog. Desondanks brengt dit onderzoek ook een aantal nieuwe inzichten naar voren, of weerlegt het bestaande theoretische concepten. In deze discussie verdienen deze (nieuwe) bevindingen de meeste aandacht. Desondanks, of juist daarom, worden de resultaten die op basis van de literatuur verwacht konden worden eerst besproken.

5.1 Verwachte resultaten

Zoals Grossman (2003), Domke (2004) en Boyd-Barrett (2004) al concludeerden, bleek inderdaad de toon van de media in aanloop naar de oorlog redelijk *pro-oorlog* te zijn. De mate waarin artikelen verschenen die de oorlog als legitiem bestempelden, was in deze fase het hoogst. Daarnaast werden in deze periode ook de meeste argumenten voor de oorlog geteld. Naar mate de oorlog vorderde verschenen er verhoudingsgewijs steeds minder argumenten die de legitimiteit van de oorlog verdedigden. Dit zou goed een gevolg kunnen zijn van de zelfreflectie waarover CNN en ook *The New York Times* zich openlijk hebben uitgesproken (Kumar, 2006, p. 49; Boyd-Barrett, 2004, p. 438).

Daarnaast bleek ook dat veel argumenten voor de legitimiteit van de oorlog afkomstig waren uit de *realism* categorie. Dit indiceert dat er veelvuldig gebruik werd gemaakt van ‘emotionele’ argumentatie. Ruim 30% van alle argumenten die gegeven werden door journalisten, waren afkomstig uit de categorie ‘*realism* voor’. Dit percentage is nog veel hoger wanneer er alleen zou worden gekeken naar de periode in aanloop naar de oorlog. Daarmee zijn dus ook de journalisten verantwoordelijk voor ‘emotionele’ argumentatie. Dit zou het gevolg kunnen zijn van wat o.a. Hart en Ackerman (2001) en Domke (2004) al vaststelden over het maatschappelijke klimaat in de VS in aanloop naar de oorlog.

Daarin werd immers veel druk uitgeoefend op media om de president te steunen en de eenheid te bewaren.

Verder bleken zoals verwacht de Republikeinen en vooral President Bush een groot aandeel te hebben in de discussie omtrent de legitimiteit. Dit aandeel was vooral erg groot in vergelijking met dat van de Democraten. De Democratische partij was slechts sporadisch te bekennen in het debat dat zich afspeelde in *The New York Times* en *The Washington Post*. Een verklaring hiervoor kan deels gevonden worden in de theorie over '*the professionalization of journalism'*. In deze objectieve benadering krijgen de belangrijkste spelers nou eenmaal de meeste aandacht. Anderzijds blijkt ook dat de Democraten geen eenduidig standpunt vertolkten. Slechts iets vaker nam men stelling tegen de legitimiteit dan dat men juist de legitimiteit verdedigde. Domke (2004) biedt hiervoor een mogelijke verklaring. Domke (2004, p. 170) stelt namelijk dat de Democraten in tegenstelling tot de Republikeinen de kracht van taal en strategische communicatie niet goed benutten. Deels heeft dit te maken met het feit dat liberalen van nature complexer in hun politieke motivaties zijn dan conservatieven. Daardoor zijn Republikeinen in staat een veel sterkere, eenduidige en morele boodschap te verkondigen dan de Democraten. Volgens Domke (2004) zouden de Democraten daarom een veel duidelijkere hiërarchie van waarden moeten ontwikkelen. Wat in het onderzoek bij de argumentatie van de Democraten verder opvallend is, is dat wanneer men de legitimiteit van de oorlog verdedigde, men dat voornamelijk deed op basis van argumenten uit de *internationalism* categorie. Dit in tegenstelling tot de Republikeinen.

Het onderzoek bracht dan ook twee sterk verschillende benaderingen van Internationale politiek naar voren. Het kan immers geen toeval zijn dat de argumentatie voor de legitimiteit van de oorlog vooral gebeurde op basis van *realism* argumenten, terwijl men bij de argumentatie tegen de legitimiteit juist veelvuldig gebruik maakte van argumenten uit de categorie *internationalism*.

Dit verschil in soort argumentatie is vooral opvallend, aangezien de argumentatie voor de oorlog ook prima had kunnen gebeuren op basis van de *Carolina criteria* (en dus

internationalism). Men had simpelweg kunnen stellen dat Irak al jaren een gevaar was, voortdurend een spelletje speelde met de Internationale gemeenschap en dat terroristen en haatdragende ideologieën in Irak vrij spel hadden. Aangezien 9/11 had aangetoond wat voor gevolgen dit teweeg kon brengen, voelde de VS zich bedreigd en was het genoodzaakt om Irak aan te vallen. Maar desondanks werd er vooral veel gebruik gemaakt van het argument dat '*de VS het recht hadden om unilateraal te handelen*', en dat de aanval ook vooral was op basis van '*humanitaire en morele gronden*'. De keuze voor deze argumenten doet vermoeden dat Internationale regelgeving niet altijd even belangrijk wordt gevonden, en de wereldpolitiek uiteindelijk toch een machtsstrijd is tussen individuele staten. Hoewel dit meer een discussie is voor de politicologie, kunnen ook media hier lessen uit trekken. Zo zouden de dagbladen meer aandacht kunnen besteden aan welke regels van belang zijn bij een discussie over de legitimiteit van een oorlog. *Jus ad bellum* en de regels uit het VN Handvest kunnen worden betrokken bij de argumenten die verschillende bronnen geven in de artikelen. Over de vraag of de diplomatieke middelen in deze *case* waren uitgeput kan uiteraard worden gediscussieerd, maar over de vraag of een *unilaterale oorlog* op basis van *humanitaire beweegredenen*, gerechtvaardigd is, kan geen discussie bestaan. Helaas beschreven McChesney (2003) en Kumar (2006) echter al dat context in het nieuws juist vaak wordt vermeden. Op zich is dit een verklaarbare keuze, aangezien niet alle berichten of nieuwsitems zich daarvoor lenen. Dat betekent dan echter wel, dat het belangrijk is om de standpunten van verschillende bronnen te publiceren. In dat opzicht zou het dus wel schadelijk kunnen zijn dat er in verhouding veel minder Democraten aan het woord kwamen, dan Republikeinen. Het *rhetorical presidency* gegeven van Tulis (1987) is dan immers een feit.

Wat betreft de verschillen tussen beide dagbladen, lijkt het er inderdaad op dat *The New York Times* in de praktijk een omwenteling heeft gemaakt in de toon van de berichtgeving. Vanaf het moment dat de oorlog begon werd de legitimiteit ervan veel kritischer beschouwd dan in de aanloop het geval was. *The Washington Post* doet wat dat betreft zijn naam als wat meer conservatieve krant eer aan, door een stuk constanter te berichten over de hele onderzoeksperiode.

5.2 Nieuwe bevindingen

Er is nog nauwelijks literatuur gepubliceerd over hoe een legitimiteitvraagstuk wordt behandeld in de media. Uit dit onderzoek is gebleken dat het debat omtrent de legitimiteit van een oorlog in wezen twee pieken kent. De eerste piek is te zien wanneer de plannen ontstaan om een oorlog te beginnen, en de tweede wanneer de oorlog daadwerkelijk begint. Op andere tijdstippen wordt de legitimiteit in veel minder sterke mate bediscussieerd. Aangezien de onderzoeksperiode niet de gehele aanloop van de oorlog beslaat, en ook niet het einde of de nasleep ervan, past hier nog enig voorbehoud.

Hoewel de Republikeinen in grote mate het debat beheersten, bleek er wat betreft de bronnen ook een theoretische aanname niet te kloppen. Waar Kumar (2006) namelijk stelde dat er een sterke focus is op officiële/politieke bronnen in het nieuws, was dit hier niet het geval. Veelvuldig werden artikelen geschreven door journalisten, correspondenten, professoren of andere maatschappelijk betrokkenen. De verhouding tussen de officiële/politieke bronnen en de niet-officiële bronnen was daarmee zo goed als gelijk. Dit zou het gevolg kunnen zijn van het feit dat er relatief weinig 'nieuwsberichten' zijn gecodeerd, en vooral veel achtergrond- en opinieartikelen. Een interessante vraag is dan nog in welke bewoordingen deze 'commentatoren' hun betoog hielden. Verder onderzoek zal moeten uitwijzen of deze niet-officiële bronnen bijvoorbeeld de terminologie overnamen van de Republikeinen, waardoor het principe van de *echoing press* hier wellicht aan de orde was.

Het belangrijkste nieuwe element van dit onderzoek was de koppeling van 'zwaarte van de oorlog' aan 'berichtgeving over de legitimiteit'. Aan de hand van deze onderzoeksmethode bleek er tussen beide variabelen een licht causaal verband te bestaan. Wanneer de zwaarte van een oorlog toeneemt, zal de legitimiteit ervan heviger worden bediscussieerd, en zorgt dit vooral voor een stijging van het aantal argumenten tegen de legitimiteit. Dit resultaat toont ook aan dat de legitimiteit van een oorlog snel een emotionele (*realism*) kwestie wordt, die zich lastig laat sturen door wettelijke

(*internationalism*) regels. Wat dat betreft is het door Nye (2004) beschreven begrip *soft power* ook erg waardevol. Bij legitimiteit speelt rationaliteit niet altijd een even grote rol, maar vooral het gevoel. In dat opzicht is het ook goed verklaarbaar waarom twee argumenten uit de categorie '*realism* voor' zo vaak werden gebruikt. Het argument van de *humanitaire en morele gronden* droeg namelijk bij aan de *soft power*, of de eerder genoemde *social myth* (Domke, 2004). Hetzelfde geldt voor het argument dat *unilateraal handelen* rechtvaardigt. Dit argument onderstreept immers de onafhankelijkheid van de Verenigde Staten.

5.3 Beperkingen

De categorisatie van *internationalism* versus *realism* argumenten is enigszins selectief. Zeker om dit te koppelen aan zogenaamde 'emotionele' argumenten, en 'rationele' argumenten. Maar door de legitimiteit te definiëren aan de hand van het Internationaal Recht, werd dit een zeer bruikbare categorisatie. Desondanks is de indeling van vooral de *realism* argumenten wat vreemd. Zowel de categorie voor als tegen bevat zeer uiteenlopende argumenten. Vervolgens zijn deze argumenten wel gebundeld, en gebruikt als categorieën. Dit was zeer belangrijk om verschillen te kunnen meten, maar de resultaten daarvan kunnen niet zomaar of op een eenduidige manier worden geïnterpreteerd.

Verder is er in het onderzoek geen buitenlandse krant geanalyseerd. Daardoor is het niet goed mogelijk om te beargumenteren of media sterk *culture-bound* zijn. Wel bleek uit de bronnen dat vrijwel alle Europese, Aziatische en landen uit het Midden-Oosten zich uitspraken tegen de legitimiteit van de oorlog. Er zou gesteld kunnen worden dat deze geluiden in verhouding niet genoeg aandacht hebben gekregen.

5.4 Implicaties

De belangrijkste doelstelling van het onderzoek was om antwoord te geven op de vraag of media onpartijdig of ongekleurd kunnen blijven in tijden van oorlog. Wat betreft *The*

New York Times en *The Washington Post* zijn hier een aantal conclusies over te trekken. Het onderzoek geeft echter weinig uitsluitsel over de berichtgeving in het gehele medialandschap. Geen internet, geen televisie, geen radio. Slechts twee dagbladen die beide in het 'kwaliteit' segment zitten, en zijn gevestigd aan de oostkust. Desondanks is dat vermoedelijk een goede keuze geweest. Bewust is er voor gekozen niet ook een 'populair' dagblad toe te voegen, of een nieuwsprogramma, dat wordt geregeerd door bedrijven die voornamelijk geïnteresseerd zijn in *advertising*. Het ging er juist om, te kijken of organisaties of journalisten puur vanuit een intrinsieke motivatie 'neutraal' of 'objectief' kunnen blijven.

Wat dat betreft is het beeld gematigd positief. In een periode waarin de oorlog tegen Irak in de VS erg populair was, verschenen er toch meer argumenten die de legitimiteit van de oorlog bekritiseerde, dan het aantal argumenten dat de legitimiteit verdedigde. Daarnaast bleek ook dat de standpunten van de VN en andere landen veelvuldig zijn behandeld in de artikelen. Het feit dat deze bronnen veelvuldig verschenen in de berichtgeving laat zien dat er ook veel ruimte is geweest voor de *internationalism* benadering. Anderzijds blijft het nog zeer de vraag, of andere Amerikaanse media zich met hun verslaggeving over de legitimiteit van de Irak oorlog, kunnen spiegelen aan deze twee vooraanstaande dagbladen.

Hier ligt misschien ook de verklaring voor het feit dat andere auteurs resultaten vonden die de berichtgeving veel negatiever beoordeelden (Domke, 2004; Grossman, 2003; Boyd-Barrett, 2004). Veel onderzoek was immers kritisch over Tv-zenders als CNN en FOX, of andere dagbladen dan *The Washington Post* en *The New York Times*. Daarnaast kan het verschil in bevindingen ook te maken hebben met het feit dat dit onderzoek ging over de legitimiteit van de oorlog, en niet slechts over of men 'voor' of 'tegen' de oorlog was. Uiteraard zijn beide variabelen nauw met elkaar verweven. Maar het zou goed kunnen dat artikelen die het leger, President Bush of de waarden van de VS verheerlijkten, niet zijn opgenomen in het onderzoek doordat ze niet voldeden aan de zoektermen. Daarnaast kunnen beweringen die bijvoorbeeld de Internationale gemeenschap of Irak in een kwaad daglicht probeerden te stellen, wel in de artikelen

hebben gestaan, maar waren ze niet relevant voor dit onderzoek omdat ze de legitimiteit niet behandelden. Kortom, het is best mogelijk dat er ondanks de redelijk genuanceerd besproken legitimiteitvraag, toch een sterke *pro-oorlog* stemming, en een weinig objectief journalistieke tendens was in *The Washington Post* en *The New York Times.*

In de introductie werd gesteld dat een goede, betrouwbare journalistiek van vitaal belang is voor een gezonde democratie. Om te testen of de huidige journalistiek deze voorwaarde kan vervullen, werd daarom de berichtgeving over één van de meest uitdagende nieuwsonderwerpen, een oorlog waar landgenoten bij zijn betrokken, geanalyseerd. De resultaten laten zien dat beide dagbladen in de aanloop naar de oorlog hun taak als kritische volgers van het regeringsbeleid in meer of mindere mate hebben verzuimd. Daarna hebben beide dagbladen een behoorlijke omslag gemaakt en zijn ze de beweegredenen voor de oorlog kritischer gaan beoordelen. Alhoewel de berichtgeving over de legitimiteit in beide dagbladen op verschillende vlakken voor verbetering vatbaar was, verscheen er uiteindelijk wel een groot scala aan verschillende argumenten en bronnen. Door de vele opiniestukken en achtergrondartikelen geschreven door uiteenlopende commentatoren werden veel standpunten nauwkeurig uiteengezet. Wat dat betreft werden de lezers van *The New York Times* en *The Washington Post* toch behoorlijk goed geïnformeerd. Wanneer zij dit najaar in het stemhokje hun democratische taak uitvoeren weten ze heel goed of de oorlog tegen Irak voldeed aan de Internationaal gestelde eisen over legitimiteit.

Literatuurlijst

Al-Kindi, A. (2004). War Against Media During the 2003 Iraq War. In: Hamelink, C.J., Merill, J.C., Berenger, R.D., Napoli, J.J., Gladney, G.A., Choi, J. et al. (eds.). *Global Media go to War: Role of News and entertainment media during the 2003 Iraq war* (pp. 333-342). Spokane, WA: Marquette Books.

Althaus, S. L. (2003). When News Norms Collide, Follow the Lead: New Evidence for Press Independence. *Political Communication, 20*(4), 381-414.

Aday, S., Livingston, S. & Hebert, M. (2005). Embedding the Truth: A Cross-Cultural Analysis of objectivity and Television Coverage of the Iraq War. *The Harvard International Journal of Press/Politics, 10*(1), 3-21.

Barnett, C. (2003). *Culure and Democracy. Media, Space and Representation*. Edinburgh: Edinburgh University Press.

Bennett, L. W. (1990). Toward a Theory of Press-State Relations in the United Nations. *Journal of Communication, 40*(2), 103-125.

Behr, R. L. & Iyengar, S. (1985). Television News, Real-World Cues, and Changes in the Public Agenda. *Public Opinion Quarterly, 49*(4), 38-57.

Beinard, P. (2003). Truth Be Told. *New Republic, 228*(11), 6.

Black, J. (2005). War and International Relations: a Military-historical Perspective on Force and Legitimacy. *Review of International Sudies, 31*, pp. 127–142.

Boaz, C. (2005). War and Foreign Policy Framing in International Media. *Peace Review: A Journal of Social Justice, 17,* 349-356.

Bostdorff, D.M. (1994). *The Presidency and the Rhetoric of Foreign Crisis.* Columbia: University of South Carolina Press.

Boyd-Barrett, O. (2004). Judith Miller, The New York Times, and the Propaganda Model. *Journalism Studies, 5*(4), 435-449.

Choi, J. (2004). The Framing of the 'Axis of Evil'. In: Hamelink, C.J., Merill, J.C., Berenger, R.D., Napoli, J.J., Gladney, G.A., Choi, J. et al. (eds.). *Global Media go to War: Role of News and entertainment media during the 2003 Iraq war* (pp. 29-38). Spokane, WA: Marquette Books.

Chouliaraki, L. (2005). Introduction: The Soft Power of War: Legitimacy and Community in Iraq War Discourses. *Journal of Language and Politics, 4*(1), pp. 1-10.

Chouliaraki, L. (2005). Spectacular ethics: On the television footage of the Iraq war. *Journal of Language and Politics, 4*(1), pp. 143-159.

Cohen, B.C. (1963). *The Press and Foreign Policy.* New Jersey: Princeton University Press.

Cooper, S.D. & Kuypers, J.A. (2004). Embedded versus Behind-the-lines reporting on the Iraq War. In: Hamelink, C.J., Merill, J.C., Berenger, R.D., Napoli, J.J., Gladney, G.A., Choi, J. et al. (eds.). *Global Media go to War: Role of News and entertainment media during the 2003 Iraq war* (pp. 161-172). Spokane, WA: Marquette Books.

De Tocqueville, A. (1839). *Democracy in America.* New York: George Adlard.

Dexter, H. (2008). The ‘New War’ on Terror, Cosmopolitanism and the ‘Just War’ Revival. *Government and Opposition, 43*(1), 55-78.

Domke, D. (2004). *God Willing? Political Fundamentalism in the White House, The 'War on Terror', and the Echoing Press.* London, Ann Arbor, MI: Pluto Press.

Doyle, M. W. (1997). *Ways of War and Peace.* New York/London: W.W. Norton & Company.

Entman, R. (1993). Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm. *Journal of Communication, 43*(4).

Entman & Page (1994). The News Before the Storm. In: Bennett, L. W. & Paletz, D. L. (1994). *Taken by Storm: The Media, Public Opinion, and U.S. Foreign Policy in the Gulf War* (pp. 82-104). Chicago: University of Chicago Press.

Galtung, J. & Vincent, R. (1992). *Global Glasnost: Toward a new world information and communication order?* Creskill, NJ: Hampton Press.

Galtung, J. (1986). *On the role of the media for world-wide security and peace*. San Jose, Costa Rica: Editorial Universidad para la Paz.

Gamson, W.A. (1989). News as Framing: Comments on Graber. *American Behavioral Scientist, 33*(2), 157-161.

Gamson, W.A. & Mogdigliani, A. (1989). Media Discourse and Public Opinion on Nuclear Power: A Constructtionists Approach. *American Journal of Sociology, 95*(July), 1-37.

Gill, T. D. (2003). The War in Iraq and the Contemporary *Jus ad Bellum. International Law FORUM du droit international, 5,* 241-246.

Greider, W. (2003, 24 maart). Washington Post Warriors. *The Nation,* pp. 6-7.

Grossman, A. (2003). Banfield Lashes Out at Own Network. *Reuters, 28 April.* Downloaded from http://globalpolicy.igc.org/security/issues/iraq/media/2003/0428banfield.htm.

Hart, P. & Ackerman, S. (2001). Patriotism & Censorship. Downloaded on 25-11-07 from http://www.fair.org/index.php?page=1089.

Hertog, J.K. (2000). Elite Press Coverage of the 1986 US-Libya Conflict: a Case Study of Tactical and Strategic Critique. *Journalism & Mass Communication Quarterly, 77*(3), 612-627.

Johnson, P. (2003). Amanpour: CNN practiced self-censorship. *USA Today 09-14-03.*

Kamalipour, Y.R. (2004). Language, Media and War: Manipulating Public Perceptions. In: Hamelink, C.J., Merill, J.C., Berenger, R.D., Napoli, J.J., Gladney, G.A., Choi, J. et al. (eds.). *Global Media go to War: Role of News and entertainment media during the 2003 Iraq war* (pp. 87-94). Spokane, WA: Marquette Books.

Kamiya, G. (2003). Sleepwalking toward Baghdad. *Salon.* Downloaded from: http://www.salon.com/opinion/feature/2003/03/10/hourglass/print.html.

Kumar, D. (2006). Media, War, and Propaganda: Strategies of Information management during the 2003 Iraq war. *Communication and Critical/Cultural Studies, 3*(1), 48-69.

Kuypers, J.A. (2002). *Press bias and politics: How the media frame controversial issues.* Westport, CT: Praeger.

Livingston, S. & Bennett, L. W. (2003). Gatekeeping, Indexing, and Live-Event News: Is Technology Altering the Construction of News? *Political Communication, 20*(4), 363-380.

Lule, J. (2004). Metaphors of War: News Reporting and the 2003 Iraq War. In: Hamelink, C.J., Merill, J.C., Berenger, R.D., Napoli, J.J., Gladney, G.A., Choi, J. et al. (eds.). *Global Media go to War: Role of News and entertainment media during the 2003 Iraq war* (pp. 95-106). Spokane, WA: Marquette Books.

Lehmann, I. A. (2005). Exploring the Transatlantic Media Divide over Iraq: How and Why U.S. and German Media Differed in Reporting on UN Weapons Inspections in Iraq, 2002-2003. *The International Journal of Press/Politics, 10,* 63-88.

Maxwell, E., McCombs, M.E. & Shaw, D.L. (1972). The agenda-setting functons of the mass-media. *Public Opinion Quarterly, 36*, 176-187.

McChesney, R. W. (2003). The Problem of Journalism: a political economic contribution to an explanation of the crisis in contemporary US journalism. *Journalism Studies, 4*(3), 299-329.

McChesney, R. W. (2004). *The Problem of the Media; US communication politics in the 21st century.* New York: Monthly Review Press.

Moyers, B. (2007). *Buying the War.* Opgehaald op 26 maart van: http://www.pbs.org/moyers/journal/btw/

Nagata, J. (2001). Beyond Theology: toward Anthropology of Fundamentalism. *American Anthropologist, 103*(2), 481-198.

Nollkaemper, A. (2005). *Kern van het Internationaal Publieksrecht.* Den Haag: Boom Juridische Uitgevers.

Nye, J. (2004). *Soft Power. The Means to Success in World Politics*. New York: Public Affairs.

Nye Jr., J. S. (2008). Public Diplomacy and Soft Power. *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science, 616,* 94-109.

Okrent, D. (2004, 25 Juli). *Is the New York Times a Liberal Newspaper.* The New York Times.

Ratner, S. R. (2002). Jus ad Bellum and Jus in Bello after September 11. *The American Journal of International Law, 96*(4), 905-921.

Riegert, K. (2005). The Struggle for Credibility during the Iraq War. *Paper presented at the annual meeting of the International Communication Association, Sheraton New York, New York City, NY* Online **<PDF>** Downloaded 04-11-07 from http://www.allacademic.com/meta/p11956_index.html

Roach, (1993). *Communication and Culture in War and Peace.* Newbury Park, CA: Sage.

Ryan, M. (2006). Mainstream News Media, an Objective Approach. and the March to War in Iraq. *Journal of Mass Media Ethics, 21*(1), 4-29.

Shehata, A. (2007). Facing the Muhammad cartoons: official dominance and event-driven news in Swedish and American elite press. *The Harvard International Journal of Press/Politics, 12*(4), 131-153.

Shuja, S. (2008). Why America Cannot Ignore Soft Power. *Contemporary Review, 290*(1688), 16-22.

Slouka, M. (1995). *War of the Worlds: Cyberspace and the high-tech assaust on reality.* New York: Basic Books.

Steinberg, J. B. (2008). Real Leaders do Soft Power: Learning the Lesson of Iraq. *The Washington Quarterly, 31*(2), 155-164.

Steinberg, M. (1946). Only a Free Press Can Enable Democracy to Function. *The Journalism Quarterly, 1,* 11.

Trasciatti, M.A. (2003). Framing the Sacco-Vanzetti Executions in the Italian American Press. *Critical Studies in Media Communication, 20*(4), 407-430.

Tucker, R.W. & Hendrickson, D.C. (2004). The Sources of American Legitimacy. *Foreign Affairs, 83*(6), 18-32.

Tulis, J.K. (1987). *The Rhetorical Presidency.* Princeton: Princeton University Press.

Van Dijk, T. (1988). *News as discourse.* Hillsdale, NJ: Lawence Erlbaum.

Van Dijk, T. (1996). Power and the News Media, pp. 9–36 in D.L. Paletz (ed.) *Political Communication in Action*. Cresskill, NJ: Hampton Press

Vliegenthart, R. & Boomgaarden, H. G. (2007). Real-World Indicators and the Coverage of Immigration and Integration of Minorities in Dutch Newspapers. *European Journal of Communication, 22,* 293-314.

Bijlage A Codeboek

Algemeen

1) *Krant*

Uit welke krant is het artikel afkomstig?

0 The New York Times

1 The Washington Post

2) *Datum*

Wat is de datum van het artikel?

Codeer in DD.MM.JJJJ

3) *Lengte*

Wat is de hoeveelheid woorden van het artikel?

Codeer in het betreffende GETAL

4) *Plaats*

In welk deel van de krant staat het artikel? Codeer het juiste nummer uit Figuur 1.

Figuur 1 Sectie van de krant

New York Times	**Washington Post**
0 Foreign Desk	7 A Section
1 Editorial Desk	8 Editorial
2 National Desk	9 Outlook
3 Magazine Desk	10 Magazine

4 Metroplolitan Desk	11 Style
5 Week in Review Desk	12 Financial
6 Art & Ideas/Cultural Desk	13 Book World

5) *Soort artikel*

Welk van onderstaande categorieën past het best bij de aard van het artikel?

0 Nieuwsbericht

1 Achtergrond/verdieping

2 Opiniestuk

3 Ingezonden brief

Vragen behorende bij onderzoeksvragen 1, 2 en 3

6) *Legitimiteit*

Behandeld het artikel de vraag of (een eventuele) oorlog tegen Irak legitiem of rechtvaardig zou zijn?

0 Ja

1 Nee

7) *Argumenten voor*

Worden er argumenten gegeven die pleiten <u>voor</u> de legitimiteit van de oorlog tegen Irak?

0 Ja

1 Nee → Ga naar vraag 9

Bestudering van een aantal artikelen in dezelfde onderzoeksperiode uit *The Washington Times* en *The Los Angeles Times* hebben tot een variëteit aan argumenten voor en tegen de legitimiteit geleid. Deze argumenten zijn ingedeeld in de categorie '*internationalism*/ratio' wanneer ze de legitimiteit van de oorlog beschouwen aan de hand

van het Internationaal Recht. De argumenten die ingedeeld zijn in de categorie '*realism*/emotie' beschrijven de legitimiteit niet aan de hand van de termen in het Internationaal Recht, of trekken zich daar niets van aan.

Soort argumenten voor

Kruis hieronder in Figuur 2 en Figuur 3 aan welke argumenten voor de legitimiteit worden genoemd.

Figuur 2 *Internationalism* argumenten vóór de legitimiteit

***Internationalism* (ratio)**	Hoe vaak in artikel	**Bron**	**Bron**	**Bron**
1) Internationaal Recht *jus ad bellum* – het recht op zelfverdediging.	8	9	10	11
Carolina Principles				
2) Diplomatieke middelen zijn uitgeput – De VS/VN hebben alles geprobeerd om tot een diplomatieke oplossing te komen.	12	13	14	15
3) Irak is een groot en direct gevaar en kan ieder moment toeslaan.	16	17	18	19
4) Irak steunt actief terroristen – Het bieden van bescherming, verstrekken van informatie, geven/handelen in wapens.	20	21	22	23
5) Irak is gevaar voor de VS – Door middel van terroristen of massa vernietigingswapens kan het de VS op haar grondgebied aanvallen.	24	25	26	27

Figuur 3 *Realism* argumenten vóór de legitimiteit

***Realism* (emotie)**	Hoe vaak in artikel	**Bron**	**Bron**	**Bron**
6) Humanitaire en morele gronden – Democratie en vrijheid voor Irak/M-O.	28	29	30	31
7) Pattriotisme – Het beschermen van waarden en steunen van de troepen.	32	33	34	35
8) Oorlog is wraak/reactie op 9/11.	36	37	38	39

9) VS mogen/moeten unilateraal handelen wanneer nodig.	40	41	42	43
Carolina principles				
10) Op voorhand geen vertrouwen dat gaan praten met Irak zin heeft.	44	45	46	47
11) *'Better safe, than sorry'*- mentaliteit – Irak is mogelijk een groot gevaar, maar daarover bestaan nog veel onduidelijkheden.	48	49	50	51
12) Terroristen bevinden zich op Iraaks grondgebied – Maar geen band tussen regering Irak en terroristen.	52	53	54	55
13) Irak is gevaar voor Israel en de stabiliteit in het Midden-Oosten.	56	57	58	59

60) *Argumenten tegen*

Worden er argumenten gegeven die pleiten tegen de legitimiteit van de oorlog?

0 Ja

1 Nee → Ga naar vraag 11

Bij de bestudering van de artikelen in *The Los Angeles Times* en *The Washington Times* bleek dat er niet of nauwelijks argumenten werden gebruikt die van 'subjectieve' aard waren en pleitten tegen de legitimiteit van de oorlog. Wanneer deze wel in de artikelen uit *The New York Times* en de *The Washington Post* opduiken, dan zullen deze argumenten worden toegevoegd. Hetzelfde geldt overigens voor alle andere argumenten die niet in de hier beschreven categorieën zijn te plaatsen.

Soort argumenten tegen

Kruis hieronder in Figuur 4 en 5 aan welke argumenten tegen de legitimiteit worden genoemd.

Figuur 4 *Internationalism* argumenten tegen de legitimiteit

***Internationalism* (ratio)**	Hoe vaak	**Bron**	**Bron**	**Bron**

	in artikel			
1) Internationaal Recht *jus ad bellum* – een preventieve oorlog is niet gerechtvaardigd.	61	62	63	64
2) Verenigde Naties autoriseren de oorlog niet.	65	66	67	68
3) Humanitaire argument is niet geldig voor individuele staten.	69	70	71	72
Carolina Principles				
4) Diplomatieke middelen zijn niet uitgeput – Via wapeninspecties, dialoog, sancties of diplomatie het gevaar Irak verkleinen.	73	74	75	76
5) Irak geen groot en direct gevaar voor VS – Irak is nu en ook niet binnen afzienbare tijd in staat om de VS aan te vallen.	77	78	79	80
6) Geen bewijs voor steun Irak aan terroristen.	81	82	83	84

Figuur 5 *Realism* argumenten tegen de legitimiteit

***Realism* (emotie)**	Hoe vaak in artikel	**Bron**	**Bron**	**Bron**
7) Irakezen hebben het goed	85	86	87	88
8) Het gaat de Amerikanen alleen om olie	89	90	91	92
9) Een interventie is geen garantie voor een beter Irak	93	94	95	96
10) Oorlog is financieel niet gunstig	97	98	99	100

101) *Toon*

Heeft het artikel een overheersende toon ten aanzien van de legitimiteit van de oorlog tegen Irak?

0 De oorlog is legitiem

1 De oorlog is niet legitiem

2 Neutraal

3 Het artikel bespreekt de legitimiteit niet

Vragen behorende bij onderzoeksvraag 3

Bestudering van de artikelen uit *The Los Angeles Times* en *The Washington Times* hebben een aantal belangrijke bronnen/actoren opgeleverd die voorkomen in de berichtgeving over legitimiteit. Wanneer er zich in het onderzoek nieuwe/belangrijke bronnen aandienen zullen deze worden toegevoegd.

Bronnen

Geef bij ieder argument uit Figuur 2 t/m 5 aan van welke bron het afkomstig is. De antwoordmogelijkheden staan in Figuur 6.

Figuur 6 Bronnen

Bush	EU	India
Powell	Griekenland	Indonesië
Rice	Poetin	Iran
Rumsfeld	Rusland	Saudi – Arabie
Wolfowitz	Zapatero	China
McCain	Villepin	Egypte
Overig regeringsbron	Chirac	Syrië
Democraat	Frankrijk	Turkije
Edwards	Fischer	Irak
Kerry	Schroder	Hussein
Journalist	Duitsland	Jordanie
UK	VS Diplomaat	VN
Straw	Professor	Annan
Leger UK	Leger VS	Blix
Blair	Howard (Aus)	Burger Irak
Sociale Groep	Overig	Burger VS
Burger Frankrijk	Vaticaan	Burger Griekenland

Bijlage B Codeervoorschrift

De manier om de eerste vier variabelen te coderen spreekt voor zich. Dit is een kwestie van feitelijkheden overnemen per artikel. De andere variabelen behoeven wel enige aandacht.

5) Wanneer een artikel alleen feitelijke informatie bezit (soort ANP bericht), dan moet hier 'nieuwsbericht' worden gecodeerd. Een artikel dat dieper op de zaken ingaat, en de verschillende kanten belicht van een bepaald onderwerp staat hier voor 'Achtergrond/verdieping'. Wanneer daarbij ook sterk een (persoonlijke) mening naar voren komt, of het artikel een duidelijk standpunt inneemt, dan is dit een 'opiniestuk'. Een 'Ingezonden brief' is duidelijk te herkennen aan de kleine hoeveelheid woorden, en de vermelding van afzender en woonplaats.

6/7) De beantwoording van deze vragen spreekt voor zich. Er moet hierbij worden gekeken of één of meerdere argumenten voorkomen in de berichtgeving.

Bij elk gegeven argument dient ook een bron te worden ingevoerd. Dit kunnen verschillende bronnen zijn. Anticiperend daarop zijn een grote hoeveelheid mogelijke bronnen in het codeboek gegeven in Figuur 6. Wanneer er bronnen voorkomen die niet in een van deze omschrijvingen passen, moeten deze in eigen bewoordingen worden toegevoegd.

8) 'Internationaal Recht' - Dit argument is te herkennen wanneer de oorlog wordt gelegitimeerd door te stellen dat een preventieve oorlog uit zelfverdediging gerechtvaardigd is. Er hoeft hierbij niet expliciet gebruik te worden gemaakt van het Internationaal recht, de *Carolina Criteria,* of *jus ad bellum.*

12) 'Diplomatieke middelen uitgeput' - In het artikel moet staan dat de diplomatieke middelen om tot een vreedzame oplossing te komen zijn uitgeput. Hierbij mag op geen enkele manier de indruk worden gewekt dat het wellicht met veel inspanning mogelijk is

toch nog tot een diplomatieke oplossing te komen. In dat geval behoort het argument tot variabele 44.

16) ‘Irak is direct gevaar’ – Irak is een groot en direct gevaar. Het kan ieder moment toeslaan door omliggende landen, de eigen bevolking of verder gelegen landen (VS) aan te vallen.

20) ‘Irak steunt terroristen’ – Irak steunt actief terroristen. Hen wordt bescherming, informatie, onderdak en/of wapens geschonken. Belangrijk hierbij is dat expliciet moet worden vermeld dat de terroristen zich niet alleen op Irakees grondgebied bevinden, maar ook direct worden gesteund door het regime.

24) ‘Irak is gevaar voor VS’ – Door middel van massavernietigingswapens of terroristen kan Irak de VS aanvallen op haar eigen grondgebied. De mogelijkheid van Irak om ‘vrienden’ van Amerika aan te vallen, zijn hier dus niet geldig. Dan moet variabele 56 worden gecodeerd.

28) ‘Humanitaire en morele gronden’ – De oorlog in Irak moet gevoerd worden om de Irakezen te helpen, en democratie in Irak te bewerkstelligen. Ook wanneer dit in breder perspectief wordt getrokken en dit ook geldt voor het Midden-Oosten, is dit argument geldig.

32) ‘Patriottisme’ – Als de oorlog wordt gelegitimeerd door te stellen dat de Amerikaanse waarden dienen te worden verdedigd. Of als de oorlog wordt gesteund, puur om de troepen te steunen en de eenheid van het land te versterken.

36) ‘Reactie 9/11’ – De oorlog is een reactie of wraak op 9/11. Wanneer hier een duidelijke link wordt gelegd tussen 9/11 en de oorlog in Irak dan moet dit argument gecodeerd worden.

40) ‘Unilateraal handelen’ – De VS heeft het recht om unilateraal een oorlog te voeren. De VN is hierbij niet relevant. Wanneer de VS het nodig acht om te handelen, dan is dit altijd legitiem, ook al is de rest van de wereld het er niet mee eens.

44) ‘Geen zin in praten’ – Wanneer er (impliciet) wordt gemeld dat er wellicht nog een diplomatieke oplossing mogelijk is, maar dat praten te veel moeite of tijd kost, is dat argument van toepassing.

48) ‘*Better safe, than sorry’* – Irak is wellicht geen heel groot gevaar, maar dit is niet zeker. Daarom is het voor de zekerheid toch verstandig om Irak aan te vallen. De mogelijkheid dat Irak toch gevaarlijk blijkt en eerst toeslaat, is immers te gevaarlijk.

52) ‘Terroristen op Irakees grondgebied’ – Er bevinden zich terroristen in Irak, gezien het gevaar dat deze terroristen zijn voor de VS moet Irak worden aangevallen. Hierbij wordt niet gesteld dat Irak de terroristen ook echt steunt. Zo ja, dat behoort dit argument bij variabele 20.

56) ‘Irak gevaar voor buurlanden’ – Irak vormt een gevaar voor haar buurlanden en de stabiliteit in het Midden-Oosten. Irak zal haar buurlanden vroeg of laat aanvallen. De mogelijkheid dat Irak de VS aanvalt wordt hierbij niet gemeld. Gebeurd dat wel, dan is variabele 24 hier van toepassing. Wanneer hier wordt gemeld dat Irak elk moment kan gaan aanvallen, dan hoort dit argument bij variabele 16.

60) Spreekt voor zich. Wanneer een van de argumenten tegen voorkomt, dient hier ‘ja’ te worden gecodeerd.

61) ‘Internationaal Recht’ – Een preventieve oorlog is niet gerechtvaardigd. Geweld kan alleen op basis van zelfverdediging, en alleen in extreme gevallen in anticiperende zelfverdediging (preventieve aanval). Hierbij hoeven het Internationaal Recht, de *Carolina principles* of het *jus ad bellum* niet expliciet te worden aangehaald.

65) ‘VN autoriseren de oorlog niet’ – Alleen wanneer de VN een oorlog autoriseren is deze legitiem. Ook wanneer er de nadruk wordt gelegd op Internationale samenwerking kan dit argument worden gecodeerd. De Verenigde Naties hoeven niet expliciet te worden genoemd.

69) ‘Humanitaire argument niet geldig’ – Er wordt beargumenteerd dat de Irak oorlog nooit legitiem kan zijn omwille van humanitaire argumenten. Dit is alleen voorbehouden aan de VN, en de VS kan geen humanitaire interventie uitvoeren.

73) ‘Diplomatieke middelen niet uitgeput’ – De diplomatieke middelen zijn nog niet uitgeput. Via de VN, wapeninspecties, dialoog of sancties kan het gevaar Irak worden verkleind, en kan een oorlog worden vermeden.

77) ‘Irak geen groot en direct gevaar’ – Irak is geen groot gevaar voor de VS. Het kan de VS niet aanvallen op haar eigen grondgebied. Het zal dit zeker niet kunnen, dan wel willen op zeer korte termijn. Wanneer er alleen staat dat Irak geen groot of direct gevaar is kan dit argument worden gecodeerd.

81) ‘Irak steunt geen terroristen’ – Er is geen bewijs dat Irak steun geeft aan terroristen. Irak heeft geen wapens, informatie of onderdak aan hen gegeven of verkocht. Dit is dus geen geldig argument om de oorlog mee te legitimeren.

85) ‘Irakezen hebben het goed’ – Het is niet nodig Irak aan te vallen want de Irakezen hebben het prima. Een oorlog op basis van morele gronden is daarom niet nodig.

89) ‘Het gaat de VS alleen om olie’ – De oorlog is niet legitiem aangezien de Amerikanen Irak alleen maar willen aanvallen vanwege de olie. De oorlog is dus puur om economische redenen.

93) ‘Interventie geen reden tot verbetering’ – Democratie is moeilijk te implementeren. Het feit dat de VS een betere humanitaire situatie willen creëren in Irak is prima, maar het gaat niet werken. Irak is nu beter af, dan onder een bezetting of de nasleep ervan.

97) ‘Oorlog financieel niet goed’ – De oorlog wordt slechts afgekeurd omdat het financieel geen goede zet is. Het zal de economie geen goed doen, en dus moet er van af worden gezien.

101) ‘Toon’ – Hierbij moet worden gekeken naar de overheersende toon van het artikel. Wanneer het artikel duidelijk meer argumenten voor de legitimiteit bezit, of de auteur de oorlog steunt, moet de toon van het artikel worden beschouwd als ‘*de oorlog is legitiem’*. Wanneer het omgekeerde gebeurd moet ‘*de oorlog is niet legitiem’* worden gecodeerd. Wanneer de auteur geen standpunt inneemt, of het aantal argumenten voor of tegen de legitimiteit niet duidelijk in het voordeel van één van beide is, dan is dit artikel ‘*neutraal’*.

Bijlage C Resultaten

Aantal argumenten in Post en Times *internationalism* voor

Bron/Actor	Int1voor	Int2voor	Int3voor	Int4voor	Int5voor	Totaal
Bush	5	5	16	8	6	40
Powell	1		2	1	3	7
Rice						0
Rumsfeld		1				1
Wolfowitz						0
McCain	1		1			2
Overig reg.bron	3	1	1			5
VS-Leger						0
Democraat	3		5	1	2	11
John Edwards			1			1
John Kerry						0
Journalist	8	9	8	5	6	36
Professor	3	1				4
Overige	1					1
Turkije		1				1
EU						0
UK		1				1
UK-Straw		1	1			2
UK-Leger	1					1
UK-Blair			2		1	3
Dui-Schroder						0
Aus- Howard						0
Irakees			2			2
Burger VS				1		1
Sociale groep						0
Totaal	26	20	39	16	18	119

Aantal argumenten in Post en Times *realism* voor

Bron/Actor	Rea6v	Rea7v	Rea8v	Rea9v	Rea10v	Rea11v	Rea12v	Rea13v	Totaal
Bush	33		5	22	2	1	4	1	68
Powell	3			5	1				9
Rice						1			1
Rumsfeld	1			1					2
Wolfowitz	1								1
McCain	2			1			1	1	5
Overig reg.bron	3		2	9	2				16
VS-Leger					1	1			2
Democraat				1				1	2
John Kerry				1					1

Journalist	50	2	2	23	2	2	2	5	88
Professor	5			1					6
Overige	1								1
UK-Blair	1								1
Dui-Schroder	1								1
Aus- Howard	1								1
Irakees	2			3					5
Burger VS	3								3
Sociale groep	1								1
Totaal	108	2	9	67	8	5	7	8	214

Aantal argumenten *internationalism* tegen

Bron/Actor	Int1t	Int2t	Int3t	Int4t	Int5t	Int6t	Totaal
Bush					1		1
Overig reg.bron	1	1			1		3
VS-Leger		1			1		2
VS Diplomaat	11	3			2	2	18
Democraat	1	4		1	5		11
John Edwards	1				1		2
John Kerry	1	1		1	1		4
Journalist	22	30	2	4	33	5	96
Professor	10	2			1		13
Overige	4	2			4		10
Turkije		2					2
Irak	1			1	1		3
Hussein	1						1
Jordanie	1	1					2
EU		1		1	1	1	4
Duitsland		2		3			5
Dui-Schroder	2	3			1		6
Dui-Fischer	1	3		1			5
Frankrijk		6		4			10
Fra-Chirac	5	10		4	1		20
Fra- Villepin	2	2		2			6
Spa- Zapatero		1					1
Rusland		3		7	1		11
Rus- Poetin	2	3		1	3	1	10
India		2		1			3
Indonesie		1					1
Iran		1					1
Saudi-Arabie		1					1
China		1		5			6
Egypte		1					1
Griekenland		1					1
VN	1	5			1		7
VN- Annan	6	18		3			27
VN- Blix	2			5	4		11
Burger Irak	4				1		5
Burger VS	14	6	1	2	7	1	31
Burger Gri	1						1

Burger Fra	1						1
Sociale groep	1						1
Vaticaan	4			2			6
Totaal	100	118	3	48	71	10	350

Aantal argumenten *realism* tegen

Bron/Actor	Rea7t	Rea8t	Rea9t	Rea10t	Totaal
Overig reg.bron			1		1
VS-Leger			1		1
VS Diplomaat			5		5
Democraat			1	1	2
John Kerry			1		1
Journalist		3	67	1	71
Professor			8		8
Overige		3			3
Turkije				4	4
EU		1			1
Frankrijk			1		1
Fra-Chirac			1		1
Rus- Poetin			2		2
Syrie			1		1
Egypte			2		2
VN			1		1
Burger Irak			8		8
Burger VS			6		6
Totaal	0	7	106	6	119

Argumenten en bronnen

Bron/Actor	Int.voor	Rea.voor	**Totaal voor**	Int.tegen	Rea.tegen	**Totaal tegen**	**Totaal**
Bush	40	68	**108**	1	0	**1**	**109**
Powell	7	9	**16**	0	0	**0**	**16**
Rice	0	1	**1**	0	0	**0**	**1**
Rumsfeld	1	2	**3**	0	0	**0**	**3**
Wolfowitz	0	1	**1**	0	0	**0**	**1**
McCain	2	5	**7**	0	0	**0**	**7**
Overig reg.bron	5	16	**21**	3	1	**4**	**25**
VS-Leger	0	2	**2**	2	1	**3**	**5**
VS Diplomaat	0	0	**0**	18	5	**23**	**23**
Democraat	11	2	**13**	11	2	**13**	**26**
John Edwards	1	0	**1**	2	0	**2**	**3**
John Kerry	0	1	**1**	4	1	**5**	**6**
Journalist	36	88	**124**	96	71	**167**	**291**
Professor	4	6	**10**	13	8	**21**	**31**
Overige	1	1	**2**	10	3	**13**	**15**
Turkije	1	0	**1**	2	4	**6**	**7**
Irak	0	0	**0**	3	0	**3**	**3**
Hussein	0	0	**0**	1	0	**1**	**1**

Jordanie	0	0	**0**	2	0	**2**	**2**
EU	0	0	**0**	4	1	**5**	**5**
UK	1	0	**1**		0	**0**	**1**
UK-Straw	2	0	**2**		0	**0**	**2**
UK-Leger	1	0	**1**		0	**0**	**1**
UK-Blair	3	1	**4**		0	**0**	**4**
Duitsland	0	0	**0**	5	0	**5**	**5**
Dui-Schroder	0	1	**1**	6	0	**6**	**7**
Dui-Fischer	0	0	**0**	5	0	**5**	**5**
Frankrijk	0	0	**0**	10	1	**11**	**11**
Fra-Chirac	0	0	**0**	20	1	**21**	**21**
Fra- Villepin	0	0	**0**	6	0	**6**	**6**
Spa- Zapatero	0	0	**0**	1	0	**1**	**1**
Rusland	0	0	**0**	11	0	**11**	**11**
Rus- Poetin	0	0	**0**	10	2	**12**	**12**
Aus- Howard	0	1	**1**		0	**0**	**1**
India	0	0	**0**	3	0	**3**	**3**
Indonesie	0	0	**0**	1	0	**1**	**1**
Iran	0	0	**0**	1	0	**1**	**1**
Saudi-Arabie	0	0	**0**	1	0	**1**	**1**
China	0	0	**0**	6	0	**6**	**6**
Egypte	0	0	**0**	1	2	**3**	**3**
Syrie	0	0	**0**		1	**1**	**1**
Griekenland	0	0	**0**	1	0	**1**	**1**
VN	0	0	**0**	7	1	**8**	**8**
VN- Annan	0	0	**0**	27	0	**27**	**27**
VN- Blix	0	0	**0**	11	0	**11**	**11**
Burger Irak	2	5	**7**	5	8	**13**	**20**
Burger VS	1	3	**4**	31	6	**37**	**41**
Burger Gri	0	0	**0**	1	0	**1**	**1**
Burger Fra	0	0	**0**	1	0	**1**	**1**
Sociale groep	0	1	**1**	1	0	**1**	**2**
Vaticaan	0	0	**0**	6	0	**6**	**6**
Totaal	119	214	**333**	350	119	**467**	**800**

Bijlage D Chronologie van de Irak oorlog

2002

Op 29 januari 2002 verklaart Bush dat Irak, samen met Iran en Noord-Korea behoort tot de 'as van het kwaad'. Bush stelt daarbij dat de Verenigde Staten het niet zullen toestaan bedreigd te worden door deze regimes. Op 14 mei besluit de VN Veiligheidsraad nieuwe sancties af te kondigen tegen Irak. Op 2 juni introduceert Bush publiekelijk het nieuwe defensiebeleid dat een preventieve aanval mogelijk maakt. Bush stelt dat *'Our security will require all Americans… [to] be ready for preemtive action when necessary to defend our liberty and to defend our lives'*. Op 12 september zet Bush de VN onder druk om met zwaardere sancties tegen Irak te komen. Wanneer de VN daaraan niet tegemoet komen, dan heeft de VS geen andere keus dan alleen op te treden, zo stelt Bush. Op 11 oktober autoriseert het Amerikaanse congres een aanval op Irak. Vanaf begin november gaan er voor het eerst sinds vier jaar weer wapeninspecteurs naar Irak. Volgens VN resolutie 1441 moet Irak volledige medewerking verlenen aan de inspecties, zo niet dan staan Irak *'serious consequences'* te wachten. Terwijl de inspecties nog in gang zijn, beginnen de Verenigde Staten vanaf 21 december al met het sturen van troepen naar het Midden-Oosten.

2003

Op 16 januari ontdekken wapeninspecteurs elf niet aangegeven lege chemische raketten. Op 27 januari verschijnt een rapport over de voortgang van de inspecties. Het rapport is erg kritisch, maar hoopvol dat Irak daadwerkelijk wenst mee te werken aan de ontwapening van het land. In de *State of the Union* maakt Bush nog eens duidelijk dat de VS bereid zijn Irak aan te vallen met of zonder VN mandaat. In februari stelt VN inspecteur Hans Blix dat er in de samenwerking met de Irakezen sprake is van lichte vooruitgang. Op 24 februari stellen de VS, Groot-Brittannië en Spanje een resolutie voor die stelt dat Irak niet heeft voldaan aan de wapeninspecties, en dat daarom het gebruik

van geweld moet worden geautoriseerd. Ondanks hevig lobbyen in de weken daaropvolgend krijgt deze resolutie te weinig steun. Op 5 maart verklaren Frankrijk, Rusland en Duitsland gezamenlijk dat zij een VN resolutie die geweld tegen Irak autoriseert nooit zullen goedkeuren. Op 16 maart geven Bush en Blair de VN een ultimatum van 24 uur, om Irak met hardere maatregelen te dwingen mee te werken, of ze zullen zelf een oorlog leiden tegen Irak. Op 18 maart geeft Bush in een toespraak live uitgezonden op televisie Saddam Hussein 48 uur om Irak te verlaten, anders zal een invasie volgen. Op 20 maart beginnen de luchtaanvallen op militaire doelen in Irak. Na een gestage opmars wordt op 9 april het beeld van Saddam omvergetrokken. Vanaf dat moment beginnen op verschillende plekken in Irak en vooral in Bagdad mensen met plunderen. Het verzet van de Irakese strijdkrachten is nu in grote mate voorbij. Op 15 april komt Generaal Jay Garner aan in Irak, hij zal Irak leiden tot het moment dat er een nieuwe regering is. In de dagen daarna geven verschillende ministers onder het regime van Saddam zich over aan de Amerikanen. Op 1 mei verklaart Bush dat het einde van de grote gevechtoperaties voorbij is. Desondanks, zullen in de komende maanden nog honderden Amerikaanse soldaten omkomen.

Op 16 mei 2003 installeert Paul Bremer de *Coalition Provisional Authority (CPA)*, de transitie regering. Op 13 juli wordt de *Iraqi Governing Council* geïnstalleerd door de CPA. Op 19 augustus komen bij een bomaanslag op het VN hoofdkwartier in Bagdad 22 mensen om, onder wie topgezant Sergio Viera de Mello. Op 13 december wordt Saddam gevangen genomen.

2004

Vanaf 18 april komen foto's in de media waarop te zien is hoe Irakese gevangenen worden gemarteld en vernederd in de Abu-Ghraib gevangenis. Op 28 juni draagt de CPA formeel de soevereiniteit van Irak over aan de interim-regering. Twee uur later verlaat Paul Bremer het land.